

nom: 9
Català.

Prensa local durant la transició

**El Pou...Calent i La Veu
de La Garriga**

**Gerard Soler Serrat
2n de Batxillerat
Gener del 2003
I.E.S. Manuel
Blancafort**

M'agradaria donar les gràcies al senyor Joan Hernandes, per deixar-me treballar a la Fundació Maurí i per posar a la meva disposició tot el material que he fet servir. També estic molt agraït a les persones que he entrevistat al llarg del treball, ja que no hi van posar cap objecció i les seves declaracions m'han estat d'una ajuda importantíssima.

La ajuda del meu tutor de recerca, l'Eusebi Alerm, també és un element indispensable, ja que sense els seus consells aquest treball hauria estat molt més difícil, per tant aprofito per donar-li les gràcies.

ÍNDEX

1. Introducció.....	2
2. Gèneres periodístics: Marc teòric.....	6
3. El Pou...Calent	
3.1.Introducció.....	9
3.2.Buidatge formal.....	11
3.3. Buidatge de continguts.....	21
4. La Veu de La Garriga	
4.1. Introducció.....	25
4.2. Buidatge formal.....	27
4.3. Buidatge de continguts.....	38
5. Comparació.....	40
6. Conclusions.....	44
7. Annexos	
7.1. Entrevistes.....	49
7.2. Documents gràfics i textuais.....	84

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball de recerca és el resultat d'un estudi de les dues revistes que es van publicar a La Garriga durant l'època de la transició política, principalment des de l'any 1978 fins al 1982. He triat aquest tema perquè m'agrada molt tot el que està relacionat amb el periodisme, i vaig pensar que podria fer una investigació de caire periodístic força interessant que, a més, tindria un component històric molt important perquè l'època d'aparició d'aquestes revistes s'emmarca en el període de la transició política de la dictadura a la democràcia. Gràcies a la transició, a l'estat espanyol es van reestablir les institucions i els governs democràtics, després de 40 anys de dictadura franquista, que, deixant de banda altres aspectes polítics i socials, havia reprimat brutalment la llengua i la cultura catalana. És, doncs, un període d'esclat de llibertats democràtiques, durant el qual tothom té ganes de dir tot el que no havia pogut dir durant la dictadura. És, també, una època d'efervescència política, de grans moviments. Aquest moviment es transforma en la confluència i en l'aparició pública de moltes ideologies i moltes maneres de pensar representades pels diversos grups, partits o col·lectius. Ideologies progressistes, socialistes, anarquistes, amb ganes de dir la seva i participar, i, també, ideologies conservadores, que van lluitar per mantenir el règim autoritari existent abans de la transició. La premsa escrita és una bona manera de participar en política, i exposar les idees, i això és el que va passar a La Garriga. Tot i que el primer objectiu de les revistes no era el de donar suport a una força política determinada, cal dir que la política hi tenia força importància, i darrere de cada revista hi havia una manera de pensar i unes idees que es volien transmetre al lector.

Les dues revistes que van coexistir durant la transició política a La Garriga són **El Pou Calent** i **La Veu de La Garriga**. Tot i que en el cos del treball les revistes són comentades amb més profunditat, faré una breu descripció de les característiques més importants de cada publicació.

El Pou Calent va ser la primera de les dues revistes que va aparèixer. Es va començar a publicar el 1978 i van aparèixer diversos números fins l'any 1981. Es tracta d'una revista que podem identificar amb una ideologia progressista, escrita en un to satíric i que fa servir el català en tots els seus números. La gent que la va crear procedia de diferents grups, n'hi havia de l'associació de veïns, d'altres que pertanyien a diferents partits polítics, uns altres que procedien d'un grup de resistència anti-franquista i

d'altres grups més indeterminats. Cal dir que alguns dels col·laboradors d'El Pou ja havien escrit en el **Full Parroquial**, una revista que va funcionar des de l'any 1939 fins al 1977 i que, per tant, va desaparèixer poc abans de que comencés la publicació d'El Pou. El **Full** estava a l'empar de la parròquia, tot i que era una revista que no feia clericalisme. Cal fer esment del fet que en els seus últims anys de publicació, s'hi van anar introduint articles en català, i que, de mica en mica, va anar agafant un caire cada cop més progressista fins al seu final. Aquest fet em porta a fer la primera hipòtesi, que és la següent: el fet que el **Full** deixés de publicar-se va influir a l'hora que un grup de gent del poble es decidís a impulsar la publicació d'una nova revista, que, d'alguna manera, continués la feina que s'havia començat a fer amb el **Full** i que aprofundís més en les idees progressistes i esquerranes. Crec que el fet que algun dels impulsors i col·laboradors habituals d'El Pou ja haguessin col·laborat amb el **Full** dóna consistència a aquesta hipòtesi.

L'altra revista local que va aparèixer durant aquest període és **La Veu de La Garriga**. Aquesta revista va nèixer un any més tard que El Pou, el 1979, i va funcionar fins el 1982, per tant també un trienni. La Veu és una revista que estava caracteritzada per defensar una ideologia fortament conservadora, dretana, i que, a la seva manera, recordava amb enyorança els anys de dictadura i criticava el model democràtic que de mica en mica s'anava establint. La revista era bilingüe, tot i que hi predominava l'ús del castellà, i el to habitualment utilitzat era neutre, més seriós que el d'El Pou. La gent que va crear la revista no formava part de cap col·lectiu amb directament organitzat des d'un punt de vista polític, sinó que es tractava d'un grup d'amics amb ganes de fer una revista, això sí: compartien una determinada visió del món i mostraven clarament unes determinades simpaties polítiques.

Tenint en compte el que fins ara s'ha explicat, hi ha un parell de fets que són els que em fan pensar en les altres dues hipòtesis del treball, que, en aquest cas, es poden formular en forma de pregunta. Per un cantó, és sorprenent que, un cop dins la transició, en el curt període de dos anys apareguin dues revistes locals a La Garriga, mentre que, per altra banda, en els anys anteriors i la dictadura costava bastant més que apareguessin publicacions de caràcter local. Per tant, la pregunta és: per què en el moment polític de la transició hi ha aquest esclat de revistes a La Garriga?

L'altre fet que m'ha cridat l'atenció és que una revista surt un any després de l'altra, i això m'ha fet pensar que podria haver-hi alguna raó en especial per la qual va passar

aixó. La segona pregunta que plantejo és: per què apareix primer **El Pou Calent** i després **La Veu de La Garriga**?

Un cop presentades aquestes hipòtesis inicials es descriu l'estructura i la metodologia que s'ha fet servir a l'hora de redactar aquest treball.

El treball consta d'un anàlisi profund de cada revista, tant pel que fa als continguts com pel que fa a l'aspecte formal, i d'una comparació de les dues revistes. El treball va començar a l'estiu quan vaig fer una primera lectura de les revistes, per començar a veure com eren i de què parlaven. D'aquesta primera lectura en va resultar el buidatge formal, és a dir, vaig apuntar escrupolosament, consultant revista per revista, de quines parts estaven formades. Més endavant vaig tornar a fer una lectura de les revistes, però més a fons, ja que l'objectiu era tractar d'entendre el contingut dels articles de les revistes. Pel que fa a la metodologia, per recollir la informació necessària per redactar el treball s'han fet un seguit d'entrevistes a persones que havien col·laborat amb alguna de les dues revistes. Aquestes em proporcionen informació de primera mà sobre el funcionament intern, l'equip de redacció i els motius que els varen impulsar a tirar-les endavant.

La investigació i la recerca subseqüent va encaminada a poder afirmar o negar la hipòtesi de partida i a respondre les dues preguntes que prèviament he formulat: això és, per què en el moment polític de la transició hi ha aquest esclat de revistes a La Garriga? i també per què apareix primer **El Pou Calent** i després **La Veu de La Garriga**?

Tenint en compte que per poder fer aquest treball no he pogut consultar gaire documentació, excepció feta de tots els exemplars de les dues revistes que he consultat i llegit, faig un breu comentari de la bibliografia que he utilitzat:

Vaig fer llegir, en la revista *l'Analecta d'història garriguenca*, publicada el 1995, un estudi sobre la premsa local titulat *Un model de premsa local. La Garriga 1914-1995*, escrit per Sílvia Vilarrasa i Andreu. Aquest article em va servir per trobar informació de les dues revistes, i també és d'on vaig extreure el model de la fitxa que hi ha a la introducció de cada una de les dues revistes. Es tracta d'un estudi molt complet i interessant sobre la premsa local apareguda durant tot el segle XX a La Garriga. A l'estudi hi apareix informació sobre totes les publicacions del segle XX, així com una petita introducció i algunes de les seves característiques.

L'altre llibre que he fet servir és *Treballem el diari: els secrets de la redacció periodística*, escrit per Carme Tierz i de l'editorial Teide. Aquest llibre l'he usat per definir els gèneres periodístics, i m'ha servit de marc teòric per poder incloure els

escrits que sortien a les revistes i atribuir-los a algun dels gèneres que té en compte la teoria periodística.

2. GÈNERES PERIODÍSTICS: MARC TEÒRIC

En aquest apartat exposaré els diversos gèneres periodístics i les característiques que els atribueixen els estudiosos de la premsa, des del punt de vista teòric. Aquest apartat ha de servir de suport teòric a l'hora d'analitzar formalment les revistes. Un cop fet això, compararé el que diu la teoria sobre aquests gèneres amb els escrits concrets de les revistes. Això es farà en l'apartat corresponent al buidatge formal de cada revista.

En aquest sentit els principals gèneres periodístics són: la notícia, l'entrevista, el reportatge, l'article d'opinió i l'editorial. Per començar, cal dir que aquests cinc gèneres es poden dividir en dos grups. El primer grup correspon als gèneres informatius: la notícia, l'entrevista i el reportatge; i l'altre correspon als gèneres interpretatius: hi situem l'editorial i l'article d'opinió. La diferència entre aquests dos tipus de gèneres cal buacar-la en el fet que en els informatius el periodista pren el paper d'observador i, com a tal, es limita a informar d'uns determinats fets, i els exposa de manera impersonal. En canvi, els gèneres interpretatius fan servir l'opinió personal del periodista per atraure els lectors, cosa que no vol dir que aquest pugui fer apologia d'unes determinades idees.

Així, la **notícia** és el relat breu d'un fet nou, inèdit i d'interès general. En la seva estructura s'hi poden distingir 3 parts. Comença amb el títol, que és la part més impactant i que ocupa un màxim de dotze paraules. Seguidament ve el *lead*, que intenta respondre a les sis W (en anglès *what, when, how, when, where* i *why*). No ha de tenir més de 70 paraules. Finalment hi ha el cos de la notícia. Desenvolupa la informació del *lead* i aporta dades noves. També explica els antecedents del fet exposat i diu les possibles conseqüències, sense emetre judicis de valor. La suma del *lead* i del cos no ha de superar les nou-cents paraules.

El **reportatge** és l'explicació d'uns fets que, tot i que poden ser actuals, no són estrictament notícia. És un gènere híbrid, ja que hi pot haver reportatges informatius o interpretatius. L'estructura del reportatge no és tan rígida com la de la notícia, ja que el periodista pot recórrer a anècdotes, citacions, exemples, etc, per augmentar l'atractiu del text.

Pel que fa a l'estructura un reportatge s'inicia amb el títol, que ha de ser enginyós però objectiu; el *lead*, que ha de ser molt atractiu; i el cos, que és semblant al que fa servir la

notícia, però en el reportatge l'últim paràgraf és important, ja que ha d'ajudar a rematar el text i ha de permetre fer-ne una millor comprensió.

Pel que fa a l'entrevista, podem dir que consisteix en el diàleg entre un periodista i el protagonista d'un fet noticiable. La sensació de proximitat que dona fa de l'entrevista el gènere més popular de tots. Es poden distingir dues classes d'entrevistes.

- Les entrevistes temàtiques: en les quals un personatge és entrevistat sobre un tema del qual ell n'és un especialista.
- Entrevistes de personalitat: tenen com a prioritat bàsica dibuixar el retrat d'un personatge.

Com que la pràctica totalitat de les entrevistes que apareixen a les revistes són temàtiques, ens centrarem en aquest tipus d'entrevistes. Les parts d'una entrevista temàtica són les següents.

El títol, que coincideix amb una de les frases que l'entrevistat pronuncia al llarg de la conversa i que ha de tenir unes set o vuit paraules com a màxim, va entre cometes perquè el lector identifiqui que es tracta d'una declaració.

El lead, que inclou una presentació de l'entrevistat per establir una vinculació amb el tema.

El cos, amb preguntes que han de ser curtes i directes. A més no s'han d'intercalar comentaris entre una pregunta i la seva resposta i les respostes excessivament llargues s'han de reescriure ressaltant allò més essencial que respon l'entrevistat.

L'estil d'una entrevista temàtica és informatiu.

L'editorial és el vehicle que utilitza el diari o revista per expressar l'opinió dels responsables o propietaris respecte un tema d'actualitat. Com que el veritable autor de l'editorial no és un periodista, sinó el responsable (editor) o propietari, no va signat. Tot i això, l'encarregat de redactar l'editorial és un periodista que s'identifica amb la línia política de la direcció.

L'ordre habitual d'exposició dels editorials comença amb una presentació dels fets que donen pas a l'anàlisi que farà el periodista; continua amb l'exposició dels criteris dels quals parteix l'editorialista (per tant, el diari) per jutjar aquests fets; i, finalment, les conclusions. El títol és molt breu, de quatre paraules com a màxim, i informa del tema del qual es parlarà.

Finalment, l'article d'opinió, també conegut com a columna, explica un fet d'actualitat, les seves repercussions i les seves possibles conseqüències. Tal i com fa l'editorial, la columna analitza i valora aquests fets. La diferència es troba en el fet que és el periodista i no el diari qui es responsabilitza de les opinions que expressa; per això el text sempre va signat.

D'altra banda, així com l'editorial tracta temes més estrictament polítics, la galeria de temes que analitza l'articulista és més extensa. En aquest sentit, l'estructura de l'article d'opinió és molt lliure. L'articulista pot triar l'estructura que li sembli més adequada per als seus propòsits. Només ha de procurar que el tema analitzat enceti el text. El títol és tan breu com el de l'editorial, però més expressiu.

L'article d'opinió permet l'ús d'expressions col·loquials. Cal recordar que el columnista no expressa la seva opinió personal sobre un fet, sinó que l'analitza per preveure'n les conseqüències.

Quan s'analitzin els diversos textos extrets de "La Veu" i "El Pou" s'utilitzaran els aspectes teòrics que aquí s'han exposat per veure fins a quin punt aquestes revistes seguien els criteris convencionals del periodisme escrit.

3.1. EL POU...CALENT: INTRODUCCIÓ

Títol: El Pou Calent... "Revista amb safareig".

Tipologia: revista

Data del primer núm Vist: no està datada

Data del darrer núm. Vist: juliol del 1981

Motiu del cesament: el fet que els qui formaven la revista ho van anar deixant per dedicar-se a altres coses i va acabar la revista.

Dia d'aparició: no es coneix.

Periodicitat: variable, amb una mitjana d'un número cada 2 mesos.

Total núm. Publicats: 15

Tiratge: 500 exemplars.

Suspensions: no.

Pàgines: variable, entre les 16 i 20 pàgines.

Preu: 50 pessetes.

Servei de subscripció: sí.

Llengua: català.

Impressió: offset

Redacció i administració: Saturn, 2

Director: Isabel-Clara Simó.

Redactors i col·laboradors: Jaume Guardis, Jordi Llimargas, Josep Mas, Martí Sunyol, Mercé Hernández, Matilde Martínez, Josep Miró, Josep Torra, Antoni Garrido, Joan Garriga, Manuel Vilar, Aurora Otero, Antoni Pardo, Aurelio Rodríguez, Esteve Mas, Glòria Font, Francesc Viñas, Joan Hernandes, Joan Cruells, Jordi Valls, Manuel Porter, Quique Alcántara, Núria Albó.

Font de la fitxa: Analecta d'història garriguenca

El Pou...Calent va voler ser des del seu començament, l'any 1978, una revista satírica d'abast local. Tractava tots els temes d'actualitat del poble amb clau d'humor. La seva tendència ideològica i política era més aviat d'esquerres, progressista, per això es van escriure tots els números en català. En aquella època va tenir molta importància, ja que començava a haver-hi llibertat d'expressió després de la dictadura franquista, i una revista satírica va suposar per als seus redactors, col·laboradors, i també per als lectors,

veure com, per fi, podien exposar les seves idees sobre les llibertats democràtiques i la seva opinió sense por i públicament, i no només en la clandestinitat, com s'havia fet en molts casos fins al moment.

Imatge de la portada del primer número d'El Pou Calent, l'any 1978. S'hi pot observar que s'anuncia la publicació d'una revista amb safareig, és a dir, una revista on hi apareixerà la veu del carrer, el que comenta la gent del poble, els rumors i les xafarderies. Pel que fa estrictament a la portada, està en la línia del que seran totes les portades d'El Pou: el títol de la revista i una il·lustració o fotografia, que en la majoria de casos ja deixa veure quins seran alguns dels continguts que hi haurà en el mateix número.

3.2. EL POU...CALENT: BUIDATGE FORMAL

Núm. - núm. de pàg. 16

- Poal	- Escaldades
- Article de presentació de Martí Suñol	- Informe: reportatge
- Safareig	- Entremaliadura
- Entrevista: Comissió de festes	- De veritat?: article
- Al fons del Pou: article	- Esports: biografia Joan Martí

Núm. - núm. de pàg. 20

- Brocal	- Article: Bufalilull
- Article de M. Suñol	- Articles
- Safareig	- Dibuix-còmic
- Entrevista: l'exconseller Cendra	- Darreres notícies
- Article de Manuel Vilar	- Article de Aurelio Rodríguez Puerta
- Informe	- Entremaliadura/ Esbandida

Núm. - núm. de pàg. 20

- Brocal	- Canta i estima/ Entremaliadura
- Article de Jordi Valls	- Informe
- Safareig	- Article: Bufalilull
- Article de M. Suñol	- Corriola
- Entrevista: el casal dels avis	- Article sobre els Pastorets
- Recuperem la nostra història: Joan Garriga	- Esports

Núm. - núm. de pàg. 16

- Brocal	- Reportatge amb fotos: la cremà de
- Safareig	l'estiu
- Carta de M. Suñol	- Reportatge: "de la nostra
- Entrevista: les Rvdes. Franciscanes	arquitectura".
- Article: Una mica d'història	- Gavinet xafardera

Núm. - núm. de pàg. 20

- Brocal	- Dibuix-còmic
- Article: Aurelio	- Esquitxades
- Safareig	- Corriola
- Ofertes i demandes	- Resultats comentats de les eleccions
- Entrevista: els caps de llista	de març 1979
- Test dels caps de llista	- Recuperem la nostra història: Joan
- Esbandida	Garriga

Núm. - núm. de pàg. 20

- Brocal	- Entremaliadura
- Reportatge amb fotos: el semàfor	- Safareig
- Esports	- Corriola
- Esquitxades	- Informe: Joan Garriga

Núm. 2 Núm. de pàg. 16

- Brocal
- L'estatut: Hora 25
- Safareig
- Article: un altre cop les monges
- Entrevista: l'entorn del Yau-Yau
- La cançó de l'enfadosa
- Article: M. Suñol
- Article: el nostre ajuntament
- Article: com sempre les escoles
- L'ascensor/ Esports

Núm. 3 núm. de pàg. 16

- Brocal
- L'ocell i la flor i altres coses: M. Suñol
- Safareig
- Entrevista: el conflicte de Comèrre
- L'ascensor
- Article: el gos
- Reportatge: adéu a can Xic Corder
- Darrera hora: notícies, successos.

Núm. 4 núm. de pàg. 20

- Qui t'ha vist i qui et veu: reportatge fotogràfic del riu Congost
- Brocal
- Carta Europea de l'aigua
- Article de Jordi Corominas
- Safareig
- Entrevista: la Mancomunitat de l'alt Congost
- Anàlisi química del Congost.
- Reportatge: a l'entorn del Rec Monar
- Recuperem la nostra història: Joan Garriga
- L'ascensor
- Article de M. Suñol: les porqueries del Congost
- Darrera hora/Safareig electoral
- De pic-nic a la Generalitat.

Núm. 5 núm. de pàg. 20

- Brocal
- Article amb entrevistes: Quin paper fem?
- Grandes relatos: reportatge fotogràfic
- Article de Ramon Pareras
- Festa Major: programa
- Entrevista: els problemes de l'Olimpic
- Humor
- Article: Donar la raó a qui no la té
- Safareig
- Esquitxades
- Entrevista: expedició als Andes.

Núm. 6 núm. de pàg. 20

- Article
- Brocal
- L'ascensor
- Expedició als Andes (2)
- La Lira (poesia)
- Article de M. Suñol
- Reportatge: la Blavi
- Safareig
- Esquitxades
- Corriola: cartes dels lectors
- Article de Josep Maria Folch
- Recuperem la nostra història: Joan Garriga
- En Toni Molsosa.

Núm. 7 Desembre 1980 núm. de pàg. 16

- Brocal
- Safareig
- Esquitxades
- L'Impost: reportatge
- Corriola
- Històries per a mal dormir
- Yesterday: fotos de grups musicals

Núm. 8 Febrer 1981 núm. de pàg. 20

- Brocal	- Reportatge: els Reis
- Safareig	- Corriola
- L'ascensor	- Entremaliadura
- Entrevista: Rialles	

Núm. 9 Març-abril 1981 núm. de pàg. 16

- Brocal	- Reportatge de Joan Garriga:
- Safareig	Biblioteca garriguenca
- Draps Bruts	- Entremaliadura
- Festa de les Festes: article de
Carnaval	- Esquixades
- L'ascensor	
- Corriola	

Núm. 10 Juliol 1981 núm. de pàg. 23

- Brocal	- Reportatge sobre el patrimoni
garriguenc |
|----------|---|

El primer que cal destacar pel que fa a l'estructura formal de la revista és la numeració i la datació. El lector es troba amb el fet que els 6 primers números no estan datats ni numerats, i que la revista que hauria de ser la setena està numerada amb el número 2. A partir d'aquí tots els números restants estan numerats, i la majoria també datats.

Formalment, la revista és molt variada. Al llarg de tots els números només hi ha dues seccions que es repeteixin en tots, i això fa que les revistes siguin totes diferents i amb parts i continguts molt variats. Una d'aquestes seccions que es repeteixen en tots els números és l'anomenada "*Safareig*". El *Safareig* està compost d'un seguit de petites notícies, principalment d'àmbit local. Aquestes breus notícies són tractades sempre en clau d'humor, i representen una mica el que comenta la gent del poble, els rumors que corren al pou calent o per la redacció de la revista. Antigament, el pou calent era un lloc on s'hi trobava molta gent i s'hi xafardejava. Era el pou d'on hi surtia aigua calenta, que

els habitants del poble feien servir tant per cuinar cigrons com per fer la bugada. És un lloc on s'hi ha forjat moltes pàgines d'història local. Hi coincidien xafarderies, murmuracions, sentiments humanitaris, acudits, hipocresia... Era un punt neuràlgic del poble. El *Safareig* té un pes relativament important dins la revista tenint en compte la mida de la revista i la varietat de continguts que hi ha, i normalment ocupa 3 o 4 pàgines, sempre a l'inici de la revista.

L'altra secció que es repeteix en tots els números és l'anomenada "*Brocal*", tot i que en el primer número és titulada "*Poa*". Aquesta part es compon d'un escrit firmat pels "*Bugaders*", que se suposa que són els principals redactors de la revista i que expressen l'opinió del conjunt. Aquest escrit fa la funció que fa la part anomenada **Editorial** en les revistes i diaris. Serveix per a presentar el número de la revista, i parla d'algun tema d'actualitat o de temes relacionats amb la revista, que, en més d'un cas, també és tractat més profundament al llarg de la revista. El *brocal*, normalment, és a la tercera pàgina, i és el primer text de la revista, el que introdueix el número. Acostuma a ocupar una pàgina.

Una altra secció que es repeteix en bastants números de la revista és l'**entrevista**. Sempre ve introduïda per la frase "*Portem el Pou*" i el nom de la persona, grup o institució a qui es fa l'entrevista. Les entrevistes del Pou Calent sempre estan relacionades amb algun tema d'actualitat local, com poden ser els problemes del riu Congost, o els de l'Olímpic. L'Olímpic és el club de futbol del poble, i durant aquells anys va passar situacions difícils a causa de canvis constants de presidents i, sobretot, a causa de la mala situació econòmica, ja que hi havia deutes dels quals ningú se'n volia fer responsable. En el cas de la instal·lació del llum, l'ajuntament va afirmar que es faria càrrec de les despeses i, al final, el club va haver d'arreglar-se-les com va poder perquè l'ajuntament no va pagar res, segons s'explica a la revista "*El Pou*".

Aquesta secció acostuma a ocupar un parell de pàgines, va sempre acompanyada de fotografies i suport gràfic i continua amb la noció de fer safareig.

L'"*Entremaliadura*" és una petita secció que també és present en un bon nombre de revistes. A l'*entremaliadura* sempre hi apareix un **passatemps**, ja sigui una sopa de lletres, un logogrif numèric, un dibuix secret, etc. Té un pes poc important dins la revista, generalment ocupa mitja pàgina. La funció d'aquesta secció és la de servir d'**entreteniment** per als lectors. Cal dir que és una secció típica d'altres revistes i diaris.

Les aportacions de caire històric de l'historiador local Joan Garriga també són presents en molts números de la revista. Un exemple és la secció "*Recuperem la nostra història. Ei! Si pot ser!*", que és un **reportatge** amb suport fotogràfic sobre diferents temes de l'història local.

Per acabar amb les seccions de la revista que més es repeteixen al llarg dels diferents números, m'agradaria destacar també l'anomenada "*Corriola*". Aquesta secció apareix en la majoria dels números, exceptuant les primeres revistes. És una secció que es nodreix de **cartes dels lectors** del Pou Calent, i que tenen l'objectiu de donar l'opinió respecte algun tema o bé comentar alguna cosa que s'hagi escrit en algun número anterior. La *Corriola* no té un espai fix, per tant l'extensió és variable i depèn del número en concret, però sempre es movia entre mitja pàgina i una pàgina sencera.

A part d'aquestes seccions que són les més repetides al llarg de tots els números de la revista, els altres números del Pou contenen moltes altres seccions o continguts, que no es repeten en altres números o que apareixien sense cap periodicitat concreta. També hi tenien un paper destacat els diferents **articles** i **reportatges** dels col·laboradors de la revista.

Una altra qüestió referent a l'aspecte formal que cal destacar del Pou Calent és l'ús de la fotografia i els dibuixos, i l'ordre i la polidesa que caracteritzava cadascun dels seus números. Totes les revistes anaven molt ben acompanyades de fotografies, i com que la revista tractava els temes amb clau d'humor, l'ús dels dibuixos i les auques també és molt destacable.

Els números del Pou Calent tenien sempre una molt bona presentació. Amb aquesta afirmació vull dir que totes les seves parts estan ben distribuïdes, no hi ha gaires canvis en el tipus de lletra i, en general, la presentació és molt acurada i ben aconseguida.

Pel que fa a la llengua, en el Pou Calent s'hi utilitza bàsicament el català, tot i que pugui haver-hi algun article en castellà. Es tracta d'un català ben escrit, amb correcció i sense faltes d'ortografia, que demostra un bon coneixement de la llengua catalana per part dels qui formen part del Pou Calent o bé que, entre els seus redactors, hi havia gent capacitada per fer aquesta correcció.

A continuació, i a partir dels referents teòrics sobre periodisme exposats en el segon capítol del treball, compararé els gèneres periodístics que apareixen en cadascuna de les revistes amb el que diu la teoria periodística que haurien de ser.

els elements i conjunts arquitectònics, els elements arquitectònics i paisatgístics i l'arquitectura desapareguda, fan doblement interessant l'estudi.[...].

Les entrevistes d'El Pou no venen introduïdes per una declaració de l'entrevistat, sinó que la secció ve introduïda per la frase "Portem al Pou...", que de fet serveix de títol genèric en comptes del mot **entrevista**. A continuació apareix el nom de la persona o grup a qui s'entrevista. Sí que hi apareix *lead*, aquí es fa una introducció de l'entrevistat, i s'explica una mica quina és la seva situació. El cos de l'entrevista és tal i com indica la teoria que ha de ser, amb preguntes curtes i directes i sense comentaris intercalats.

A continuació hi ha un fragment d'una entrevista que apareix en el segon número d'El Pou Calent:

PORTEM AL POUL'EXCONSELLER CENDRA?

Abans que l'actual política parlamentària el posés de moda, el "consens" ja era practicat habitualment pels nostres consellers de l'Ajuntament.[...].

- *Quin ha estat el motiu de la seva dimissió?*
- *Hi ha diverses coses a tenir en compte. La primera era que feia temps que no m'hi trobava bé a l'Ajuntament. Hi faltava previsió i planificació a tots els nivells.[...].*

L'**editorial** dels números d'El Pou s'anomena "Brocal", tot i que en algun número també s'ha anomenat "Poal". Es tracta d'un editorial una mica especial. Per començar, no té títol. La teoria diu que l'editorial no va firmat, però en els d'El Pou n'hi ha algun que està escrit sota el nom dels "Bugaders", que és un nom que es posa la redacció d'El Pou, enginyosament relacionat amb el nom de la revista i que, per tant, representa l'opinió dels membres del consell de redacció de la revista. Els editorials dels diaris normalment tracten sobre temes polítics d'interès general, i analitzen un fet concret, però en els editorials d'El Pou trobem una varietat de continguts. Molts tracten de política local, com per exemple de les eleccions municipals, però aprofiten alguns editorials per parlar d'altres temes, com per exemple per anunciar l'augment de preu de la revista, o per tractar els problemes del riu Congost. A més, els editorials sempre van acompanyats d'aquest humor, de la sàtira que caracteritza tots els números d'El Pou Calent. Cal insistir en el caràcter local de la revista en general, i d'aquesta secció en particular, ja que sempre parlen de temes que interessin als habitants de La Garriga.

El text que hi ha a continuació és un fragment de l'editorial de la revista número dos:

BROCAL

El Pou, en començar a obrir els ulls i conèixer l'ambient que el volta, s'ha topat de nasos amb un problema que l'ha deixat perplex: la Ronda del Carril. No és que els demès problemes no siguin greus, però és que aquest, gairebé cada dia li arriben informacions; totes són urgents i no les ha paït del tot: que si s'acaba la suspensió de llicències, que si l'enderrocament podrà començar amb tota immunitat, que si una comissió d'entitats garriguenques ha anat a la Generalitat per tal de trobar solucions viables que deturin aquest enderrocament, que si s'ha insistit a l'Ajuntament una vegada més, perquè presenti un Pla Especial per la zona, però que tingui cap i peus... [...].

Els articles d'opinió que apareixen a les revistes del Pou, en general compleixen l'estructura marcada per la teoria periodística. Com que tenen una estructura i un format que dona molta llibertat a l'articulista, és un gènere en el qual s'han de mirar més els continguts. En els articles d'El Pou potser es podria dir que hi apareixen entre línies les postures ideològiques dels seus articulistes, és a dir, les idees progressistes, però hem de tenir en compte que es van escriure en una època en què la gent tenia ganes d'expressar-se després d'un llarg període de repressió.

El text que apareix a continuació són alguns fragments que hi ha en un article d'opinió que va escriure Joan Cruells en el segon número del Pou Calent, on s'hi poden apreciar les característiques exposades anteriorment:

PLANTAR CARA AL TEMPS?

[...] És cert, i tots ho sabem molt bé, que en temps en els que la llibertat d'expressió era i és precària o inexistent, s'han promocionat, entre altres coses les obres d'aquest tipus, de temes que remarcant una sèrie d'estructures, tenen un acabament feliç; és una manera com una altra d'esboirar i alhora apuntalar les irracionalitats del sistema imposat. El que realment cal veure, és si avui té vigència o no aquesta mena de teatre, sense caure en la pamfletaria de negar-li l'espai que dins del teatre català li pertoca i els valors artístics, que ben segur no li manquen.[...].

3.3. EL POU...CALENT: BUIDATGE DE CONTINGUTS

En l'aspecte dels continguts dels articles, reportatges, etc del Pou Calent, cal destacar que es tracta, principalment, de temes municipals, de La Garriga, amb alguna referència política a la situació de Catalunya o a la situació estatal en aquells moments històrics concrets.

El primer que salta a la vista quan es llegeix en les revistes del Pou Calent és el seu peculiar to i la manera de tractar els temes. Ens trobem davant d'una publicació humorística, irònica, i amb aquest punt satíric que, moltes vegades, és el vehicle que porta als autors dels textos o articles a carregar contra el que no estan d'acord, els permet dir coses que no podrien dir en un to més seriós.

D'entre els continguts que tracta el Pou Calent, ocupen un lloc important els temes de política local. Dins la política local, pren força importància durant els primers números el fet de les *eleccions municipals*, que es van celebrar el 1978 i que van tenir una gran importància des del punt de vista polític i simbòlic, ja que eren les primeres eleccions democràtiques després de la dictadura franquista. Hi van haver tres candidats, tres caps de llista. La primera va ser la Núria Albó, membre del partit Unió d'Esquerres Garriguenques. També s'hi va presentar en Martí Sunyol, del partit Convergència i Unió i, com a tercer candidat, l'Anton Planas, de la Unió d'Independents de La Garriga. Els resultats van donar la victòria a la Núria Albó, que es va convertir en la primera alcaldessa després de la dictadura franquista.

En els articles de política que conté El Pou Calent ja podem anar veient la ideologia que caracteritza la revista, i, per tant, els seus redactors i col·laboradors. La política és tractada des d'un punt de vista democràtic, catalanista, i tendint cap a l'esquerra. Es podria generalitzar dient que és una revista de caire progressista.

Pel que fa a la política local, també hi té importància el tema dels **impostos sobre solars sense edificar** que es van establir. L'establiment d'aquest impost va causar molt rebombori entre la població i van ser comentats i discutits per totes les persones del poble. Per aquesta raó, El Pou Calent es va informar i va oferir als seus lectors una extensa explicació de les repercussions de l'aplicació d'aquest nou impost. Van fer

entrevistes a persones afectades, van definir què era i en què consistia i van publicar qui serien les persones afectades per l'impost.

La història va anar així: l'impost sobre solars es va crear a principis de 1977. Aquest impost gravava la propietat de solars urbans i la propietat de terrenys urbanitzables. Solars urbans ho eren les parcel·les que tenien serveis urbanístics, i es considerava un terreny urbanitzable programat els terrenys que es preveuen urbanitzables però que no tenien serveis com ara la conducció de llum, aigua, i altres serveis que els solars urbans sí que tenen. L'establiment del preu a pagar per aquest impost es feia tenint en compte la quantitat de solars que es posseïen i si eren solars urbans o terrenys urbanitzables. També es tractava d'un impost progressiu, és a dir, no es paga la mateixa taxa d'interès cada any, sino que cada any es paga una mica més fins arribar a la taxa màxima que s'hagi acordat. Cal dir que els diners que s'obtidrien dels impostos es quedaven al municipi, a l'ajuntament. Des del Pou Calent es va donar suport a l'ajuntament, i es va culpar a la dreta de voler posar la gent en contra de l'ajuntament, ja que les persones afectades per l'impost només van ser unes dues-centes, i en canvi, es va crear un gran rebombori al voltant d'aquest tema. En aquest sentit puc dir que comparteixo l'opinió del Pou Calent, ja que penso que la manera que tenen els ajuntaments de obtenir diners és mitjançant la imposició d'impostos, fet que a cap de nosaltres ens agrada, però crec que l'impost sobre solars que es va implantar en aquell moment no era abusiu ni injust.

La **protecció del patrimoni local** també té un lloc destacat dins els aspectes de política local que tracta la revista. La protecció de les ruïnes de Can Terrés, de les cases modernistes o les de la Ronda del Carril en són exemples del que demanava El Pou Calent a través dels seus números.

La **sàtira** que abans he comentat és el que fan servir la gent d'El Pou Calent per criticar les coses amb les quals ells no estan d'acord. D'aquestes crítiques i burles, La Veu de La Garriga, l'altra revista local, se n'emporta una quantitat important. Tracta amb to satíric les faltes d'ortografia de La Veu, i, en general, el punt de vista conservador i dretà que caracteritza La Veu. Aquesta crítica és molt ben acceptada pels lectors d'El Pou Calent, que així ho demostren amb les cartes que envien a la revista, tot i que sempre hi ha algú que en discrepa. La sàtira i l'humor també són utilitzats freqüentment a l'hora de parlar de l'Ajuntament o de la seva alcaldessa. En aquest sentit cal dir que, algunes crítiques que es van fer des de l'Ajuntament cap al Pou Calent per coses que

s'havien dit des de la revista, van ser un dels motius que fan pensar en el final de la revista, ja que des de la redacció no s'acabava d'entendre que la mateixa esquerra (Partit dels Socialistes) no acceptés l'autocrítica ni les bromes d'El Pou Calent, una revista de caràcter progressista.

La ideologia progressista i d'esquerres que caracteritza El Pou crec que es pot demostrar també pel fet de que hi ha poques referències a la **religió**, poca temàtica religiosa, i sí, en canvi, que s'ironitza de vegades amb algun tema eclesiàstic. N'és una mostra el següent text que apareix en un número del Pou Calent a la secció del Safareig:

MANIFESTEM

Va, i el capellà Mn. Manuel Fuentemilla, diu en una homilia que no sabia per què els nens de La Garriga, havien fet vaga, per la qüestió de l'ensenyament. Davant d'això manifestem: 1) Que cal fer-li una subscripció, urgentment, als diaris de més circulació, per tal que s'assabenti del que passa sobre l'ensenyament. 2) Que s'ha d'exigir que quan faci sermons no miri tant les "làmpares" d'en Canamassas i miri més on trepitja. [...].

Crec que aquesta tendència ideològica progressista i una mica esquerrana és normal i previsible, tenint en compte d'on provenien i on s'enquadraven els col·laboradors i redactors d'El Pou Calent. Gràcies a les entrevistes realitzades, s'ha pogut constatar que provenien de grups com l'Associació de Veïns, de l'Assemblea de Catalunya, d'un grup de resistència antifranquista...resumint: la majoria dels redactors del Pou participaven en col·lectius que lluitaven per la democràcia, la restauració de les institucions catalanes i per l'ús de la llengua catalana.

Tot i el to satíric que caracteritza la revista, es tracten temes polèmics de la vida municipal amb un to més seriós, més neutre. La part de les entrevistes sempre tracta temes interessants com poden ser els problemes de l'Olimpí, ja explicats anteriorment, els del riu Congost deguts a la seva contaminació o els del Casal d'avis.

EL POU... CALENT

revista exempta

TOT SOBRE EL NOU IMPOST

Portada d'un número d'El Pou Calent, on apareix el tema dels impostos sobre solars, que és explicat amb profunditat en aquest número. El contingut de la portada d'aquest número ja ens deixa entreveure que els impostos sobre solars que es van crear el 1977 serien el tema central de la revista. A les seves pàgines interiors hi ha un extens reportatge complementat amb entrevistes a l'alcaldeessa i a les persones afectades per l'impost. A la il·lustració de la portada hi ha un montatge fet pels redactors del Pou, que han fet aparèixer la cara de l'alcaldeessa Núria Albó i la del poeta Mn. Cinto Verdaguer en dos bitllets de l'època, un de cinc-centes pessetes i un altre de mil pessetes. La descripció de l'impost sobre solars s'ha fet anteriorment en aquest mateix apartat.

4.1. LA VEU DE LA GARRIGA: INTRODUCCIÓ

Títol: La Veu de La Garriga

Tipologia: revista

Data del primer núm. Vist: octubre de 1979

Data del darrer núm. Vist: novembre de 1982

Motiu del cesament: Acord entre els col·laboradors, cadascun es va anar dedicant a coses diferents.

Dia d'aparició: no es coneix

Periodicitat: bimensual

Total núm. Publicats: 19

Tiratge: 600

Suspensions: no

Pàgines: entre 20 i 36

Preu: 50 pessetes

Servei de subscripció: sí

Llengua: català/castellà

Impressió: offset

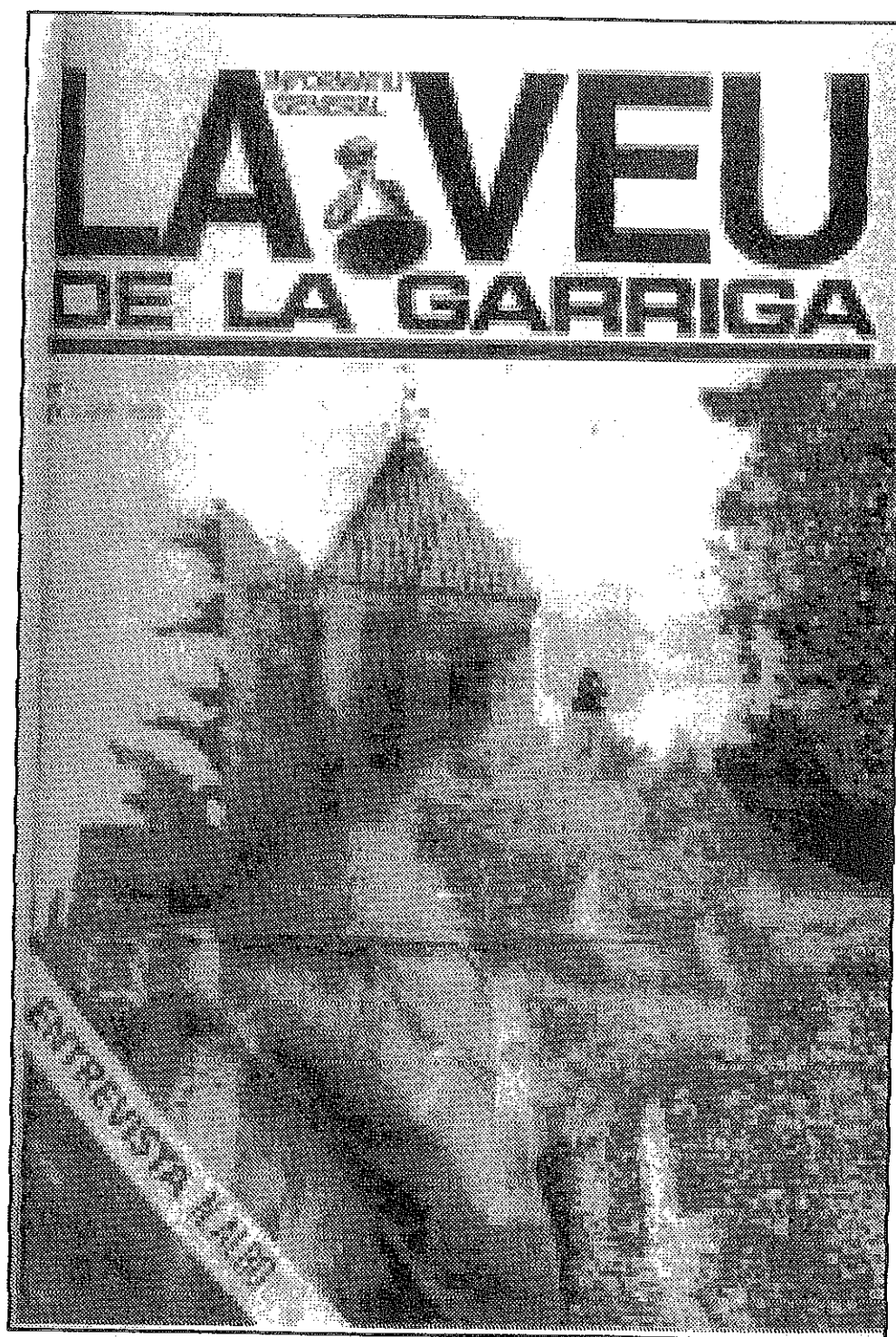
Redacció i administració: -

Director: Col·lectiu La Veu

Redactors i col·laboradors: Marcel Marata, Ramon Ferrandis, Ramon Santesmases, Pere Blancafort, Paquita Planell, Ramon Planes, Carina Boronat, Núria Albó, Sebastià Oliver, Andreu Mestres, Ramon Mercadé, Pilar Piera, Mn Josep Girona, Josep Maria Bartrolot, Tomás Espinasa, Blanca Nualart, Enric Marata, Miguel Esteban.

Font de la fitxa: Analecta d'història garriguenca

La Veu de La Garriga és una publicació que els seus col·laboradors van crear amb la finalitat que servís d'òrgan d'informació general del municipi. La ideologia de La Veu és conservadora, dretana, i fan servir el català i el castellà, tot i que el català hi apareix molt poc i amb moltes faltes d'ortografia, i, generalment, en els articles, entrevistes i reportatges de la Veu s'usa el castellà.

Imatge de la portada del primer número publicat de La Veu de La Garriga. En aquesta s'hi anuncia una entrevista amb l'alcalde de La Garriga d'aquell moment, la Núria Albó.

4.2. LA VEU DE LA GARRIGA: BUIDATGE FORMAL

Núm. 1 Octubre de 1979 núm. de pàg. 24

- Salutació	- Panoràmica del Vallés
- Flash local	- El Casino informa
- Article	- Grupo Moustache
- El ayuntamiento	- A galope tendido
- Entrevista	- Esports
- Article	- Tribuna gràfica
- El rincón de los famosos	- La Veu internacional

Núm. 2 Desembre de 1979 núm. de pàg. 28

- Editorial	- El rincón de los famosos
- Flash local	- Presentacio de La Veu
- Entrevista	- Grupo Moustache
- Articles de Pere Blancafort i Núria Albó	- Esports
- El ayuntamiento	- A galope tendido/Informe
- Article de Mn Josep Girona	- Article: Missió
- Poemes de Nadal	- Pasatimens
- Tribuna gràfica	- Humor
- El Casino informa	- La Veu internacional

Núm. 3 Febrer de 1980 núm. de pàg. 36

- Editorial	- El rincón de los famosos
- Flash local	- La Bofetada
- Las cartas sobre la mesa	- Article: El año europeo
- El ayuntamiento	- Esports
- Actualitat	- Grupo Moustache
- Entrevista	- A galope tendido/Informe
- Colaboraciones	- Pasatimens
- La Garriga fuera de ley (successos)	- Humor
- La lira poética	- La Veu internacional
- Enquesta	

Núm. 4 Març-abril de 1980 núm. de pàg. 38

- Editorial	- La Bofetada
- Las cartas sobre la mesa	- El rincón de los famosos
- Flash local	- Esports
- Especial eleccions	- Colaboraciones
- Actualitat	- Grupo Moustache
- Entrevista	- A galope tendido/Informe
- Colaboraciones	- Article de Pere Blancafort
- El ayuntamiento	- Pasatiempos
- Colaboraciones	- Humor
- La lira poètica	- El T.Veu
- Carta de l'alcaldessa	

Núm. Especial

- Corpus i visita del President

Núm. 5 núm. de pàg. 38

- Editorial	- La Bofetada
- Flash local	- Grupo Moustache
- Las cartas sobre la mesa	- Deportes
- El ayuntamiento	- A galope tendido/Informe
- Article: Pavelló poliesportiu	- Tribuna gràfica
- Entrevista	- Pasatiempos
- Colaboraciones	- Humor
- Planificació familiar	- Última hora
- La lira poètica	- El T.Veu
- Fornells-Plà	
- Pàgina S	

Núm. 6 Agost de 1980 núm. de pàg. 30

- Editorial	- La lira poètica
- Flash local	- Colaboraciones
- Las cartas sobre la mesa	- Grupo Moustache
- El ayuntamiento	- Deportes
- Opinión	- Programa Festa Major
- Article: Premi a Núria Albó	- A galope tendido/Sin comentarios
- Article de Pere Blancafort	- Tribuna gráfica
- Colaboraciones	- Pasatiempos
- Auca de La Garriga	

Núm. 7 Octubre de 1980 núm de pàg. 30

- Editorial	- Humor
- Flash local	- La lira poètica
- Las cartas sobre la mesa	- Deportes
- El ayuntamiento	- Sin comentarios
- Article	- A galope tendido
- Auca de La Garriga II	- Tribuna gráfica
- Colaboraciones	- Pasatiempos

Núm. 8 Desembre de 1980 núm. de pàg. 30

- Editorial	- Retalls de diaris
- Flash local	- Humor
- Las cartas sobre la mesa	- La lira poètica
- Circulación vial (I)	- Esports
- Colaboraciones	- A galope tendido
- Auca de La Garriga (III)	- Tribuna gráfica
- Article de Josep Girona	

Núm. - núm. de pàg. 20

- Flash local	- Esports
- El ayuntamiento	- Reportatge: art local
- Noticia: St Cristòfol	- La lira poètica
- Article de Pere Blancafort	

Núm. ESPECIAL: "Dels meus records". Pere Blancafort núm. de pàg. 16

- Biografia	- Selecció de diferents textos
publicats per l'autor |
|-------------|---|

Núm. - núm. de pàg. 16

- Flash local	- La lira poètica
- El ayuntamiento	- Retalls
- L'escola dels Maristes	

Núm. - núm. de pàg. 16

- Flash local	- La lira poètica
- Sidral (cartes, notícies)	- L'escola dels Maristes (Pere
Blancafort)
- El ayuntamiento	- A galope tendido
- Còmic	
- Humor	

Núm. - núm. de pàg. 24

- Flash local	- Reportatge de Picasso
- Article de Nadal	- Esports
- Dels meus records (Pere Blancafort)	- La lira poètica
- Article	

Núm. - núm. de pàg. 20

- Flash local	- Article de Josep Masó sobre Pere
- Article: diari de Raimon	Blancafort
- Article de Lluís Anglada	- La lira poètica
- García Lorca: petit reportatge amb
escrits i dibuixos	

Núm. - núm. de pàg. 16

- Flash local	- Articles
- Article: Generalitat de Catalunya	- La lira poètica
- Reportatge de Sant Jordi 1982	

Núm. 17 Juny del 1982 ESPECIAL FUTBOL SALA núm. de pàg. 16

- Reportatge amb fotos de la lliga de futbol sala

Núm. 18 Juliol del 1982 núm. de pàg. 16

- Flash local	- Reportatge. Corpus 82
- Reportatge de les festes de Puig-	- El Canario de La Garriga
Graciós	- Reportatge Blancafort de Pere
- Article: Expocultura	Blancafort

Núm. 19 Novembre de 1982 núm. de pàg. 16

- Reportatge del Dr Joan Lluch sobre Mossén Ramon Garriga

Un detall que cal destacar en els números de La Veu de La Garriga és que, al llarg dels 19 números que es van publicar, hi ha 4 revistes que són números especials. Dos d'ells són números monogràfics sobre dos personatges, i els altres dos tracten, un de la visita del President de la Generalitat, Jordi Pujol, i de la diada de Corpus, i l'altre de la lliga de futbol sala. La resta de números ja són normals i corrents, amb les seccions habituals. Els dos números monogràfics tracten, un de Pere Blancafort i l'altre de Mossèn Ramon

Garriga. Pere Blancafort era un dels fills de la família que posseeix el balneari Blancafort, una família coneguda a La Garriga.

Mossèn Ramon Garriga ve nèixer a Vic l'any 1876 i va morir a Samalús el 1968. Va ser un poeta i eclesiàstic. Va exercir les funcions de rector de Cerdanyola del Vallès, i el 1915 es retirà a Samalús. El 1926 va esdevindre mestre en gai saber. Va publicar diversos llibres de poesia, bàsicament de caràcter religiós i popular.

Els dos personatges van participar activament a La Veu, amb diversos escrits i articles.

En aquesta revista, com en El Pou Calent, també hi he observat irregularitats en la numeració i la datació dels exemplars. En aquest cas, ens trobem amb el fet que els 8 primers números estan numerats i datats, amb un número especial pel mig. Llavors hi ha 7 números sense numerar ni datar, i els 3 últims números ho tornen a estar.

El número de pàgines dels exemplars de La Veu és bastant variat. Les primeres revistes tenen una extensió considerable, entre les 28 i les 36 pàgines, però desde el número dedicat a Pere Blancafort fins al final es redueix el número de pàgines, que ronda les 16.

La Veu de La Garriga té diferents seccions que es repeteixen al llarg dels diversos números, sobretot durant els seus primers 8 o 9 números, que són els més rics pel que fa als continguts. Els exemplars del final conserven poques seccions que s'hagin repetit al llarg de tots els números, cosa que fa preveure que la revista està a punt de desaparèixer.

A continuació, explicaré breument les característiques de les seccions més habituals en els números de La Veu de La Garriga.

Hi ha una secció que es repeteix en totes les revistes, exceptuant els 4 números especials. És l'anomenada "*Flash local*". Està composta per petites **notícies** d'àmbit local, com el seu propi nom indica. Tindria la mateixa funció que fa l'espai anomenat "*Safareig*" en El Pou Calent, però aquí les notícies estan tractades amb un to més neutre. Les **notícies** són de temàtiques molt diverses: es parla de festes, com la del barri de Sant Ramon, d'actes culturals, com ara recitals de música, exposicions, concerts, etc., notícies locals diverses, com ara per exemple la manifestació dels treballadors de Novalux, o informació sobre fets delictius que s'havien esdevingut a La Garriga. També n'hi ha amb informació política, com ara les referides a l'inici de les campanyes electorals; d'actes socials com és la plantada de roses del dia de Sant Jordi i d'actes organitzats per La Veu, com són els concursos de fotografia o de dibuixos per a les catifes de Corpus, entre d'altres temes. Aquest espai ocupa un espai reduït del contingut global de les revistes, unes 2 o 3 pàgines a cada revista. L'esquema d'aquestes notícies

correspon al propi d'aquest gènere periodístic, excepte per l'ausència del *lead*, però que com es tracta de notícies molt breus no és necessari.

Una altra secció que apareix en la majoria de números, exceptuant els 6 últims és el titulat "*El ayuntamiento*". Aquest espai té la funció d'exposar el punt de vista dels redactors de La Veu sobre els temes i accions que duu a terme l'ajuntament del poble. S'hi opina sobre el funcionament de l'ajuntament, es pot dir que és un punt de vista sobre l'acció municipal. Es comenta el que s'ha dit en els plens municipals que es celebren a La Garriga. Aquesta secció acostuma a ser bastant crítica amb l'ajuntament i les seves decisions, fet que no és cap sorpresa si tenim en compte que és una revista conservadora. Correspon al gènere periodístic de l'article d'opinió, però no va signat, per tant no sabem quina persona o persones opinen. Aquest espai també té un espai reduït, gairebé sempre una pàgina.

"*A galope tendido*" és un altre espai que es repeteix en molts números de **La Veu de La Garriga**. Aquesta petita secció, que ocupa un terç de pàgina aproximadament, Està formada per un **article d'opinió** sobre temes de política de caràcter estatal. En aquests articles s'hi poden apreciar crítiques al Govern democràtic de l'època i lloances al cos de policia, fets que permeten distingir la ideologia conservadora dels redactors i el seu posicionament en aquells moments polítics concrets, ja que el cos de la Guàrdia Civil va sustentar el règim del dictador Franco. Critiquen un model polític democràtic que s'ha implantat després de 40 anys de dictadura i repressió; per tant, crec que no hi ha cap dubte sobre la ideologia dretana, i, fins i tot, d'ultradreta, de la gent de **La Veu de La Garriga**. Mostraven una actitud involucionista en el moment, ja que no volien que avançés el procés democràtic i s'alineaven amb els corrents ultradretans, antidemocràtics. Crida l'atenció que aquests articles no estan mai firmats, per tant no sabem si són de la mateixa persona ni tampoc qui els ha redactat. Després de la labor d'investigació, crec que aquests escrits representen l'opinió dels redactors de la revista, tot i no estar firmats, ja que estan en la línia del pensament que caracteritza el conjunt de col·laboradors de la revista.

Un altre espai present en un bon nombre d'exemplars de la revista és l'anomenat "*La lira poètica*". Aquesta secció ocupa sempre una pàgina, i la formen diversos textos de

caràcter poètic. Serveix perquè les persones que es dediquen a escriure publiquin els seus textos i poesies. Cal dir que la qualitat d'alguns textos és força bona.

Una altra de les seccions més destacades de la revista, és l'anomenada "*Colaboraciones*". Com el seu propi nom indica, la formen diverses col·laboracions de diferents articulistes, amb articles d'opinió de temes molt variats. Alguns temes que s'hi tracten són la religió, amb articles sobre fe religiosa escrits pel mossèn d'aquell moment, o articles en un to poètic, o de temes molt diferents, com per exemple sobre el costum d'altres països que en teoria van més avançats de tenir *hobbies*, o realitzar treballs manuals com a forma d'entreteniment. Altres continguts són l'augment de la delinqüència a La Garriga o, per exemple, un article escrit on es lloa la feina que fa el cos de la Guàrdia Civil, i on es fa un petit i particular homenatge a un integrant del cos que havia estat ferit en acte de servei. A l'apartat següent hi apareixerà una part d'aquest article que he posat com exemple. Aquesta part ocupa entre 2 i 4 pàgines de la revista.

En l'aspecte formal de la revista, cal esmentar l'ús destacat de la fotografia. En aquest sentit, totes les revistes van acompanyades d'un bon suport fotogràfic, fet que fa més amena la seva lectura. Aquest fet és degut a que, entre els seus col·laboradors, la Veu de La Garriga hi té dos fotògrafs, i com un dels propis fundadors de la revista admet, molts cops es començava una notícia a partir d'una fotografia.

Per altra banda, també és destacable l'ús majoritari de la llengua castellana. S'ha de dir que en alguns articles també s'usa el català, però en menor mesura i amb bastants faltes d'ortografia i sintaxi. Segons declaracions dels membres de la redacció de la revista, feien tantes faltes d'ortografia perquè tots havien estat educats durant la seva infància i joventut en castellà i això ho justifica. En un principi van fer algun número amb escrits en català, però van rebre moltes crítiques per les faltes i van preferir utilitzar principalment el castellà i escriure'l amb més correcció. De tota manera, es pot pensar que no és només un fet d'educació sinó una opció política. De fet, és una revista bàsicament en castellà i, en certa mesura, aquest fet pot ser degut a la ideologia que defensaven o professaven els redactors, en aquest cas una ideologia conservadora. El pensament polític és un fet clau i determinant en aquest cas, ja que es pot arribar a la següent conclusió: a més democràcia més diversitat, més ús de la llengua catalana, per tant més llibertat; i al revés, a menys democràcia hi ha menys diversitat, més ús del castellà i, com a conseqüència, menys llibertats.

A més, la presentació de les revistes estava una mica mancada de polidesa i ordre. Amb això vull dir que hi ha constants canvis de lletra i de mida, i que la part de maquetació podria estar una mica més acurada, tot i que cal tenir present els mitjans que tenien per a fer la revista. Els dibuixos i les auques també hi són presents en una mesura correcta, i representen un passeig per La Garriga, amb els seus edificis i llocs més importants i representatius.

A continuació, de la mateixa manera que he fet amb els números d'El Pou Calent, compararé els gèneres periodístics presents a les revistes amb el què es pot extreure de la teoria periodística.

Les **notícies** són breus, tenen un títol breu tal i com diu la teoria, i del títol es passa directament al cos de la notícia, no hi apareix el *lead* pel fet que són notícies breus. La majoria de notícies de La Veu apareixen a la secció *Flash local*, i es tracta de breus notícies locals. Pel que fa a l'estil coincideix amb la teoria, el periodista es limita a informar sobre uns fets. A continuació hi ha una petita notícia extreta del segon número de la revista, de l'apartat *Flash local*:

EXPOSICIONES

En los últimos días se han celebrado o se celebran aún, en nuestro pueblo, diversas exposiciones sobre temas fotográficos y pictóricos. Esperemos que no decaiga.

Els **reportatges** apareixen a diferents seccions de les revistes. En podem trobar referents a política i en especial sobre les eleccions municipals, o d'altres temes a *La Veu Internacional*. Segueixen la teoria sobre com ha de ser un reportatge, excepte en un punt de l'estructura. Els reportatges passen del títol al cos, de la mateixa manera que les notícies, sense que hi aparegui el *lead* entremig. Els continguts són molt variats, però acostumen a ser temes força superficials, com reportatges sobre ciutats europees, com el fragment de reportatge que apareix a continuació, extret del primer número de la revista. En aquest cas no hi apareix *lead*, però sí un breu subtítol:

COPENHAGUE: OCHO SIGLOS DE EUROPA

Copenhague no se distingue por "esto, lo más impresionante, o, por "aquello, lo más grande", pero sin duda alguna, es un lugar en donde la mayoría de los visitantes se sienten en "casa". Los daneses tienen una palabra para describir su capital: "hyggelig" que significa: cálida y acogedora. [...].

L'entrevista és el gènere periodístic on el què apareix a les revistes s'assembla més al què diu la teoria. Compleix totes les característiques d'estructura i d'estil. Totes les entrevistes que apareixen són temàtiques. Podem dir que hi ha dues seccions de les revistes de La Veu on hi ha entrevistes. Una és la secció que comença amb la frase *La Veu entrevista a:* i a continuació el nom de l'entrevistat. L'altra secció on apareixen entrevistes és *El rincón de los famosos*, on s'entrevista a persones conegudes. Aquesta última secció no segueix estrictament l'estructura teòrica d'una entrevista temàtica, ja que les preguntes no són tan curtes i directes com les de l'altra secció, i es podria dir que té algun component de les entrevistes de personalitat. A continuació hi ha un fragment d'una entrevista del quart número de la revista La Veu. El fragment és de la secció *La Veu entrevista a:*, la primera de les dues que apareixen anteriorment comentades:

LA VEU ENTREVISTA A: FRANCESC VIÑAS

Què opines sobre el balanç de la gestió de l'Ajuntament?

- *Crec que és molt positiu, moltes coses no es poden fer, ja que la llei de règim local no és democràtica. [...]*

L'editorial apareix, com ha de ser, a l'inici de cada número. Així com a El Pou rebia un nom especial, a La Veu es titula *Editorial*. Els editorials de La Veu tracten diferents temes, no es limiten a la temàtica política. Es parla de temes d'àmbit social, com és ara la Festa Major o de la diada de Corpus. Compleix l'estructura i la funció dictada per la teoria periodística, és a dir, és el vehicle per expressar l'opinió dels responsables de la revista i, per tant, no va signat. El text que hi ha a continuació és un fragment de l'editorial que apareixia en el quart número de La Veu:

EDITORIAL

Per primera vegada després de tants anys ens les prometíem molt felices amb les nous ajuntaments democràtics. Les últimes eleccions municipals es remontaven a l'any 1931 i van portar a la II República. [...].

Respecte als **articles d'opinió**, crida l'atenció que n'hi ha pocs que puguin ser classificats com a veritables articles d'opinió: hi ha molts articles escrits però que no estan signats i, per tant, no es poden qualificar com a articles d'opinió, ja que no sabem qui escriu i, és clar, no sabem de qui és aquesta opinió publicada. La majoria dels articles d'opinió que apareixen a La Veu acostumen a ubicar-se a la secció *Colaboraciones*. Com diu la teoria periodística, tenen títols curts i expressius i, en alguna situació, deixen entreveure alguna postura ideològica d'acord amb el corrent ideològic de la revista. A continuació apareixen diversos fragments d'un article d'opinió publicat a la tercera revista de La Veu:

¡Qué caro tributo!

Ninguno de los ciudadanos de esta nación, hubiese pensado que pagaríamos tan caro y a tan alto precio, el establecimiento de las estructuras democráticas en nuestra "atrasada" sociedad. [...].

Todos, o casi todos, excluyamos a la privilegiada clase política, tan y tan prolifera en estos últimos años, estamos sufriendo las consecuencias del desmembramiento de una nación, próspera y tranquila pocos años atrás. [...].

Aquest article permet veure d'una manera molt clara les tendències polítiques de l'articulista, que com no ha signat no sabem qui és, i que per altra banda ens mostra també el pensament global de les persones que formaven La Veu de La Garriga.

Aquest article té un alt grau de contingut de caràcter feixista, critica la democràcia ja que segons ell ha desmembrat l'estat, i afirma que Espanya era una nació pròspera i tranquil·la pocs anys abans, quan tothom sap que hi havia la dictadura franquista.

4.3. LA VEU DE LA GARRIGA: BUIDATGE DE CONTINGUTS

Els continguts dels números de La Veu de La Garriga són bastant variats. No es tracta d'una revista exclusivament d'àmbit local, sinó que també ofereix al lector una informació més general, de caràcter estatal i, fins i tot, internacional. Evidentment, és un òrgan d'informació municipal, i tracta els temes més importants que succeïen en aquella època a La Garriga, com pot ser la visita del President de la Generalitat durant la diada de Corpus, però es pot dir que la informació municipal era només una part del contingut total de la revista. Hi ha un número, per exemple, en el qual a la portada hi apareix una foto de l'accident ferroviari que va haver-hi a Les Franqueses l'any 1979, fet que demostra la prioritat per un fet que va ser de gran renom, i que, tot i que no va passar a La Garriga, sí que hi va haver ciutadans d'aquest poble que en varen patir les conseqüències.

El fet que un dels fundadors de La Veu ocupès el càrrec de relacions públiques en una coneguda discoteca del poble, el Moustache, també va influir a l'hora de crear una secció en la revista on s'hi entrevistava a persones famoses que visitaven la discoteca. Aquest fet ens indica que, en un número de La Veu de La Garriga, tan aviat es podia llegir un article que parlava de política local, com es podia llegir un reportatge dedicat a l'oci dels caps de setmana.

A través de les revistes, dels seus articles de política, el lector es pot fer una idea de quina era la ideologia de la redacció de la revista, i no és gaire difícil comprovar-ho. Com ja s'ha dit a la introducció, La Veu de La Garriga és una revista conservadora, de dretes. I, és clar, al cap de més de 20 anys, els propis redactors de La Veu ho admeten a les entrevistes, que hi ha en els annexos, i que han servit de base per a la redacció d'aquest treball.

Ara bé, hi ha un seguit de detalls i factors que permeten distingir la ideologia conservadora a partir de la lectura dels articles i textos de les revistes. Per començar, el fet que la majoria dels números estiguin escrits en castellà, tot i que hi hagi parts en català, ja és significatiu, tenint en compte que en aquella època el català ja no estava prohibit. Després, aquesta ideologia queda molt clara a l'hora de llegir diversos articles de política. En aquests articles hi apareixen fortes crítiques al Govern d'aquella època, al reestabliment de la democràcia i al sistema democràtic en general, es qüestiona si, realment, el que s'està vivint es pot anomenar democràcia. Hi apareixen diverses

referències a l'antic sistema que imperava a Espanya abans de 1975, i encara que no es digui directament tothom sap que es tracta del franquisme, i s'hi exposen idees totalment antianarquistes i en contra dels moviments d'ideologies d'esquerres. Hi ha, fins i tot, articles on es parla del franquisme de pocs anys enrere en una mena de to d'enyorança, i de passada es critica el model democràtic que en aquells moments s'anava imposant. Un altre fet que permet veure la ideologia de la redacció de la revista és alguna referència que es fa al cos de policia de la Guàrdia Civil, lloant la seva feina. N'és un exemple un article d'opinió que apareix en un número de La Veu a la secció anomenada *Colaboraciones*, ja comentada anteriorment. A continuació hi ha alguns fragments de l'article, els que permeten veure les lloances a la Guàrdia Civil:

[...] Jaime Balbino, con un fuerte martillazo en la cabeza [...] por culpa de un gobierno que se ha inibido lamentablemente y ha cedido una amnistía tras otra. [...] La Guardia Civil actua con decisión y eficacia, como siempre han actuado. [...] Jaime Balbino [...] arriesgó su vida generosamente en el servicio de España [...].

I, finalment (un punt que es pot considerar bastant important per determinar la ideologia de la revista) cal destacar la temàtica religiosa que apareix en diversos números, amb escrits del mossèn del moment i articles amb un important component religiós. De fet, al llarg de tots els números de la revista, hi ha un parell de números monogràfics, i en aquests números s'hi pot observar la importància de la religió, més encara quan n'hi ha un que tracta, íntegrament, de la vida de mossèn Ramon Garriga. I dic que el tema de la religió afirma la ideologia de la revista, perquè sempre s'ha relacionat la religió amb les ideologies més conservadores, mentre que les més progressistes s'identifiquen més amb el laïcisme.

Aquest conservadorisme de La Veu de La Garriga els va dur, en una ocasió, a rebre una carta de la llavors alcaldessa, Núria Albó, on es queixava obertament d'un número recent de la revista, afirmant que no compartia les idees que s'extreien de la revista. En aquest sentit, El Pou Calent també fa moltes referències, en el seu to humorístic i satíric, a les idees dretanes de La Veu.

Cal dir que tots els continguts dels quals parla La Veu de La Garriga són tractats en un to seriós, més aviat neutre, sense sàtira ni sarcasme, fet que no vol dir que a la revista no hi hagi algun espai d'humor.

5. COMPARACIÓ

Per fer la comparació de les dues revistes s'utilitza el mateix mètode que s'ha utilitzat per fer el buidatge; és a dir, primer es fa la comparació formal i després la comparació de continguts.

Pel que fa a l'aspecte formal, les dues revistes tenen coses en comú i característiques que les diferencien. Els números de La Veu normalment són més llargs que no pas els d'El Pou. En les dues revistes s'han detectat irregularitats en la numeració i datació de les revistes, aquest aspecte ja s'ha explicat en el buidatge formal de cadascuna.

També es podria dir que, pel que fa a les seccions que apareixen a les dues revistes, tenen una estructura semblant, ja que les dues tenen 4 o 5 seccions que són les que més es repeteixen al llarg dels diversos números i que són les que tenen més pes dins de cada revista. Així, les dues revistes tenen una secció de breus notícies locals que es repeteix en tots els números de les revistes. En El Pou aquesta secció és l'anomenada "Safareig", i a La Veu ho és el "Flash local". Aquestes dues seccions, tot i tenir la mateixa temàtica, es diferencien pel to que utilitzen. Les dues revistes mantenen el to general de cada revista en la seva secció de notícies locals. Així, el "Safareig" manté el to satíric i irònic del Pou Calent. És una secció molt agradable de llegir, ja que gràcies les petites notícies poden resultar molt divertides degut al to humorístic que els donen els redactors del Pou. En el "Flash local", que és la secció de breus notícies de La Veu, són explicades en un to neutre, limitant-se a informar sobre el que ha passat.

Aspectes que diferencien formalment les revistes són, per exemple, el fet que La Veu va publicar 4 números especials, dos dels quals eren monogràfics, mentre que El Pou no té cap número especial.

La presentació també és un aspecte que cal comparar entre les dues revistes, ja que en El Pou, si ho comparem amb La Veu, ens trobem amb una molt bona presentació tenint en compte els mitjans de què disposaven. Es nota que hi ha una bona feina de maquetació i impressió, i totes les revistes tenen molta polidesa, sense canvis sobtats de tipus de lletra, i un ordre molt correcte en la presentació, mentre que a La Veu la feina de maquetació no té els mateixos resultats. En moltes pàgines es veu clarament que els articles i el que hi ha a la pàgina està retallat i enganxat en un full, i això fa que la presentació de la revista no sigui gaire acurada.

En l'aspecte de la presentació gràfica de fotografies i dibuixos podem dir que, tant una revista com l'altra, tenen un suport fotogràfic de les seves notícies i els reportatges força important que dona a cada revista un to més atractiu i les fa de més bon llegir. Especialment a La Veu, ja que en la seva redacció comptaven amb dos fotògrafs, fet a tenir en compte i que segur ajudava molt a l'hora d'incloure fotografies a les revistes. En canvi, de dibuixos i auques n'hi apareixen més als números d'El Pou. Crec que això és degut al fet que, normalment, els dibuixos i auques s'utilitzen per fer humor, com passa per exemple amb el còmics de petit format, i El Pou era una revista satírica, molt còmica, i utilitzava més els dibuixos que no pas La Veu, que tractava les coses d'una manera més seriosa.

Per acabar amb les diferències, crec que n'hi ha una que és molt evident: la llengua utilitzada a cada revista. Així com en El Pou ens trobem amb tots els números escrits en català, a La Veu veiem que la majoria estan escrits en castellà, tot i que hi ha alguns articles escrits en català. Al principi hi ha algun número en català, però està ple de faltes d'ortografia i passen a utilitzar majoritàriament el castellà. Aquest fet té una relació directa i evident amb la ideologia i la postura política de cada revista. El Pou, una revista catalanista i progressista està clar que utilitzi el català; i La Veu, una revista conservadora que enyora la dictadura franquista, s'entén que escrigui els seus números majoritàriament en castellà.

En l'aspecte dels continguts és on més es diferencien les dues revistes. Cada revista es pot identificar amb un pensament polític, i, en aquest cas, les revistes simbolitzen dos pensaments polítics molt oposats. El pensament d'El Pou Calent és progressista, amb un cert punt catalanista, d'esquerres. La redacció està formada per un grup de persones el pensament i les idees dels quals han estat reprimits durant una llarga dictadura feixista, i s'hi veu la voluntat de fer coses, de parlar amb llibertat i sense pors. L'objectiu de la seva lluita és normalitzar la llengua i la cultura catalana després dels difícils anys que ha patit, i poder parlar de temes que fins llavors eren prohibits, i que s'havien hagut de tractar en clandestinitat. La Veu de La Garriga és, en canvi, d'una tendència ideològica conservadora, dretana, que en diversos moments ratlla l'ultradreta, i que va relacionada amb el feixisme franquista que havia patit l'estat espanyol, i especialment Catalunya, pel que fa a la qüestió lingüística. La gent d'aquesta revista volen, en certa manera, retornar a la situació de pocs anys enrere, i demostrar als seus lectors que la solució als problemes del país no passava pas per patir els problemes que comportava obrir el país a un règim de llibertats democràtiques, com per exemple la falta d'ordre públic o els

desordres al carrer i a les fàbriques. En definitiva, per als articulistes de La Veu, la instauració de la democràcia més aviat comportava problemes que no pas avantatges. Fixant-nos exclusivament en els continguts, crec que una diferència important entre les dues revistes és que El Pou és una revista de molt més àmbit local que no pas La Veu. El Pou era ben bé una revista d'informació local, que, com a molt, abastava una mica fins a un nivell comarcal. En canvi, en un número de La Veu, el lector hi pot trobar un reportatge sobre una de les grans capitals europees, o articles d'opinió que tracten de la situació política estatal, més que no pas informació de caràcter local. És clar que conté informació local, com a òrgan d'informació per al municipi que va voler ser des dels seus inicis, però vull dir que dóna una informació local molt limitada i amplia la seva temàtica a altres àmbits més generals: política general i estatal, reportatges sobre capitals d'Europa, etc.

L'altra gran diferència que hi ha entre les dues revistes, a part de la seva tendència ideològica, es centra en la manera de tractar els temes. El Pou és una revista satírica, fins i tot sarcàstica, i com a tal, hi predomina l'ús de la ironia, la seva forma indirecta de dir les coses per causar l'efecte desitjat, aquest humor àcid que els permet dir tantes coses sense dir-les directament. La Veu és una revista més seriosa, amb alguns textos més humorístics, però que no té res a veure amb la sàtira d'El Pou. Les dues revistes pretenen difondre les seves idees a través dels textos que publiquen, però cadascuna ho fa d'una manera diferent: uns amb sàtira i els altres amb més seriositat.

En definitiva, els continguts que podem trobar en cadascuna de les revistes són bastant diferents. Un exemple és el fet que a gairebé tots els números de La Veu hi apareix algun text o alguna cosa relacionada amb la religió catòlica, la oficial del règim franquista, i que és una de les característiques del pensament conservador, i en canvi, a El Pou, no hi ha textos de caràcter religiós, fet que també és normal tenint en compte el seu pensament progressista.

El Pou tracta profundament tota l'actualitat del poble, especialment la política, i La Veu hi fa una repassada més general, i només fa esment als fets principals. Per exemple, El Pou parla al llarg dels seus números de temes amb importància a nivell municipal com la diada de Corpus, les eleccions municipals, els problemes de contaminació del riu Congost, els problemes del club de futbol, i d'altres.

El tema dels impostos sobre solars, del qual ja hem parlat, és un fet interessant, ja que va aparèixer un les dues revistes, i cadascuna el va tractar des d'un punt de vista diferent. Des d'El Pou es va donar suport a l'Ajuntament, al·legant que era un impost

just, gens abusiu, que no perjudicaria gaires persones, i que els ingressos que suposaria serien positius pel poble, ja que permetria gastar-los en coses necessàries per al desenvolupament del municipi. Però aquesta visió no té res a veure amb la de La Veu. Des de La Veu es van llençar fortes crítiques contra l'Ajuntament, dient que es tractava d'un impost injust i innecessari. És un fet comprensible si es té en compte que hi havia un ajuntament de caràcter democràtic, el primer després de la dictadura, i que La Veu mostrava unes idees conservadores que anaven contra la democràcia. Pel mateix motiu de la ideologia política s'entén que El Pou estigués d'acord amb l'ajuntament en el tema dels impostos sobre solars, ja que era una revista democràtica progressista.

Aquesta divergència d'opinió entre les dues revistes des del punt de vista ideològic és la que va permetre que s'establís una "guerra" entre les revistes. Des d'El Pou es llençaven moltes crítiques satíriques a La Veu, acusant-los de franquistes i de ser un residu del passat, i des de La Veu també es feia alguna referència a la gent d'El Pou, però en una menor mesura. Crec que aquesta "guerra" és la que, en part, va provocar l'èxit que van tenir aquestes revistes al nostre poble mentre van durar. Això provocava que la gent tingués ganes que sortissin els números de les revistes per veure que es responien l'una a l'altra, així aquest fet despertava un interès a la població que va ser molt beneficiós per a les dues revistes.

La Veu va rebre moltes crítiques per part del Pou a causa del gran nombre de faltes d'ortografia que apareixien en algun dels seus números publicat parcialment en català.

Les acusacions dels redactors del Pou als de La Veu de franquistes es veuen clarament reflexades en un muntatge fotogràfic que apareix en un número del Pou. En aquest muntatge han fet sortir un redactor de La Veu donant un exemplar de la revista a un home que porta enganxat un segell amb la cara del general Franco, quan a la foto original hi apareixia el president de la Generalitat Jordi Pujol.

6. CONCLUSIONS

Després de realitzar un estudi tant profund sobre dues revistes que parteixen de dos punts de vista tant distanciat, com són El Pou... Calent i La Veu de La Garriga; i tenint en compte que es situen en el marc històric de la transició, és a dir, una època d'esclat d'opinions i de llibertats, al final del meu estudi he arribat a diverses conclusions.

Per exposar-les recordaré les preguntes i hipòtesis que faig a la introducció d'aquest treball. Crec que es pot afirmar que el fet que durant el franquisme s'hagués publicat el Full Parroquial, la publicació de la parròquia de La Garriga que havia desaparegut feia poc, és un fet decisiu que va impulsar la necessitat de crear una nova revista d'àmbit local: El Pou. El fet que diversos col·laboradors d'El Pou ja haguessin participat activament al Full va facilitar el començament d'El Pou, ja que eren gent avesada a escriure i, a més, en català. La tradició periodística que ja tenien algunes persones va ser important a l'hora de decidir-se a iniciar una nova publicació, i seguir amb el treball que ja s'havia fet durant tants anys a el Full, seguir amb la lluita cap a la democràcia i la llibertat d'ús del català com a llengua per a la premsa.

A la pregunta de perquè durant la transició hi ha aquest esclat de revistes, es pot arribar a la conclusió que això succeeix perquè la transició política espanyola va significar el retorn de les llibertats democràtiques al país. Durant la dictadura franquista es va dur a terme una forta censura contra totes les revistes que no fossin d'ideologia feixista, a part de la repressió concreta contra la cultura catalana. Aquest fet va suposar el treball en clandestinitat de moltes persones que van voler lluitar contra aquesta repressió. Amb l'arribada de la transició, acompanyada del reestabliment de les institucions catalanes, d'un Govern democràtic i de la Constitució, la gent va veure que la repressió i la censura s'havien acabat o començaven a desaparèixer, i que podien expressar les seves opinions sense cap por i en la llengua que volguessin. Cal dir, però, que tot i la llibertat que hi havia, calia vigilar a l'hora de tractar alguns temes, ja que el passat franquista era encara molt recent i els seus residus no havien acabat de desaparèixer, vegis sinó l'existència de La Veu!

És per això que penso que la transició és una època d'esclat de revistes, perquè és el retorn de les llibertats democràtiques després de molts anys de dictadura, i la gent que no havia pogut expressar públicament la seva opinió durant molts anys va veure a la transició l'oportunitat de dir-hi la seva.

A l'altra pregunta realitzada a la introducció, on s'interroga per la causa de l'aparició posterior d'una de les dues revistes, concretament de La Veu, s'hi pot respondre força clarament, ja que hi ajuden les declaracions dels col·laboradors de les dues revistes. Crec que La Veu de La Garriga va sortir aproximadament un any després que El Pou Calent perquè va surgir com a contrapés d'El Pou. Es tractava d'una part de la població que no estava d'acord amb unes idees progressistes i democràtiques, i també volien dir-hi la seva. Primer va aparèixer El Pou, que va aglutinar a gent d'una ideologia progressista, fet que va ser una gran notícia per als qui formaven la revista i per als seus lectors. I crec que, com que va aparèixer una revista progressista, escrita íntegrament en català, els partidaris d'idees més dretanes, els qui no veien amb bons ulls la democràcia que s'havia reestablert i restaven encara ideològicament ancorats en la situació de pocs anys enrere, van veure la necessitat de formar una revista on poguessin expressar el seu punt de vista i la seva opinió. I és així com un grup de joves es van decidir a tirar endavant el projecte de La Veu, una mica després del naixement d'El Pou. Cal dir que l'existència de dues revistes va ser molt beneficiosa per al poble, ja que es va establir una mena de guerra sana entre les dues publicacions. Les dues revistes es criticaven entre elles, més el Pou a La Veu que no pas al revés, i això creava expectació entre la població de La Garriga, ja que s'interessava per la guerra dialèctica que mantenien les dues revistes.

Un cop comentats els temes que apareixen com a hipòtesis del treball a la introducció, m'agradaria explicar altres conclusions a les quals he arribat al final del meu estudi i que podrien obrir noves expectatives a aquesta recerca.

Per exemple, un cop analitzades les dues revistes, crec que els redactors d'El Pou eren gent amb un grau de coneixement i de cultura més elevat que els redactors de La Veu. Amb aquesta afirmació no vull dir que la gent de La Veu fossin persones incultes, sinó que, analitzant els continguts de les revistes es pot constatar que els redactors d'El Pou eren gent més gran que no pas els de La Veu, i que molts d'ells participaven activament en política, en la vida municipal i en l'ambient cultural en general, mentre que en el cas dels redactors de La Veu es tractava d'un grup d'amics que es reunien, entre altres coses, per fer la revista (anaven a sopar i sortien junts). Aquesta conclusió em porta una altra: a afirmar que els continguts de La Veu eren més superficials i menys aprofundits que no pas els d'El Pou, que tractava temes de més impacte social. El Pou parlava molt de coses que podien interessar més als ciutadans de La Garriga, temes locals d'actualitat. En canvi, La Veu tractava els temes municipals més importants però es

centrava en altres temes que no podien tenir tant interès per a un habitant de La Garriga, que podia llegir, si li interessava, altres diaris i revistes d'interès general.

Centrant-me en La Veu de La Garriga, sorprèn la justificació dels col·laboradors de La Veu quan se'ls pregunta per la raó de la tria lingüística, ja que ells responen que és una conseqüència de la educació que havien rebut, que sempre havia estat en llengua castellana. Aquesta justificació sorprèn bastant, ja que els redactors d'El Pou Calent també van ser educats en castellà, però van fer un esforç per escriure en català i amb una correcció sorprenent. A més, sempre es pot recórrer, com a últim recurs, a correctors, per tant penso que el fet d'escriure en català és una qüestió de voluntat, la qual no tenien els redactors de La Veu. Des del meu punt de vista, crec que l'ús del castellà no es deu només a l'educació dels redactors, sinó que té a veure amb la ideologia conservadora de la revista. Penso que una revista que s'identifica amb la ideologia dretana, és a dir, en aquest cas gairebé feixista i que enyorava el franquisme traspasat feia poc, una ideologia que va desencadenar una repressió brutal contra la llengua catalana, és normal que utilitzi la llengua espanyola, ja que l'ús d'aquesta llengua en tots els àmbits és un dels fets que va caracteritzar la dictadura franquista. Amb això vull dir que, seria molt estrany que una revista que defensa punts de vista conservadors i que criticava la democràcia que s'havia reestablert, utilitzés el català per fer tots els números de la revista.

Pel que fa al Pou Calent, crec que el fet d'utilitzar la sàtira en tots els seus números va permetre als seus col·laboradors dir moltes més coses de les que haurien pogut dir utilitzant un to més seriós. La sàtira és un estil que permet dir moltes coses que, dites d'una altra manera, podrien causar un allau de crítiques per part d'alguns sectors de la població. Sempre hi haurà més facilitat a l'hora de tractar segons quins temes en una revista que utilitzi la sàtira i l'humor que no pas en una altra amb un registre molt més formal i neutre, i aquest fet va ser un avantatge per El Pou Calent. Dic això perquè criticaven les coses amb les que no estaven d'acord d'una manera divertida i que fins i tot causava més impacte, no es limitaven a exposar una crítica dura. Es podia tractar d'una crítica molt forta, però sempre quedava amortiguada per el seu to satíric, que era el segell distintiu del Pou.

Seguint parlant d'El Pou, però ara en l'aspecte formal, crec que els números d'El Pou tenien una presentació molt bona. Hi havia una bona feina de maquetació i impressió, fins i tot superior a les possibilitats de l'època, i s'hi notava l'interès per obtenir un bon resultat formal. A La Veu aquest treball no tenia els mateixos resultats, i la seva

presentació molts cops no era del tot satisfactòria. Aquest fet es veu fent el simple gest de fullejar un número de cada revista. La organització del Pou i la seva polidesa i bona maquetació contrasta una mica amb el desordre i els petits errors d'impressió de La Veu.

Ja per acabar, m'agradaria exposar l'última conclusió a que es pot arribar. Penso que una de les raons que van influir a l'hora de pensar en acabar amb la publicació de la revista va ser l'entrada d'algun dels col·laboradors d'El Pou al nou Ajuntament que es va formar després de les eleccions municipals. Alguna persona de la redacció va entrar a l'ajuntament, i aquestes persones van cridar l'atenció a El Pou per alguna crítica que s'havia fet a l'Ajuntament, fins i tot de comentaris en to de broma que van aparèixer en alguna revista. Potser per interpretar aquest fet cal tenir en compte i no oblidar que és el primer ajuntament democràtic després de la dictadura i que al país, en general, hi havia por i incertesa i és clar, criticar als gestors d'un ajuntament democràtic potser no era "políticament correcte" en aquell moment que les coses es podien capgirar, és a dir, que es podia tornar a la situació anterior, la dictadura feixista. Aquest fet va sorprendre molt a la gent d'El Pou, que no entenien com la pròpia esquerra no sabia assumir l'autocrítica, i feien tocs d'atenció a una revista de les característiques d'El Pou Calent. Aquest fet, juntament amb d'altres potser més importants com el cansament, va fer que la gent d'El Pou tanqués un cicle de la premsa local.

Des de la Veu també s'apunta al cansament i al tancament d'un cicle com a motius principals del final de la revista, però crec que el fet que les dues revistes es retroalimentessin fa guanyar cos a la hipòtesi que La Veu va plegar perquè El Pou també ho havia fet, i no tenia sentit que aparegués La Veu sense El Pou, ja que es pot dir que una revista necessitava a la altra, depenien una de l'altra, ja que el que agradava a la gent era comparar el que deien i seguir la seva "guerra sana" ja explicada anteriorment. Per resumir, crec que com a hipòtesi final es podria dir que una causa important pel final de La Veu és la desaparició prèvia del Pou, ja que les dues revistes es retroalimentaven.

7. ANNEXOS

7.1. ENTREVISTES

Aquest apartat dedicat a les entrevistes consta de dos models diferents d'entrevista. Això és degut a que hi ha alguna pregunta que és diferent depenent de si l'entrevistat és un col·laborador o redactor d'El Pou Calent o si ho és de La Veu de La Garriga. Cal dir que s'ha fet una transcripció total de les declaracions dels entrevistats, i que la seva predisposició de cara a la entrevista ha estat immillorable, motiu pel qual els estic molt agraït. M'emporto una impressió molt bona de cadascuna de les persones amb qui vaig tenir l'oportunitat de parlar i la seva col·laboració ha estat importantíssima per poder elaborar correctament aquesta recerca.

ENTREVISTA model 1

Entrevista a:

- A quina revista col·laborava?
- Quina era la seva funció dins la revista?
- Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?
- Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?
- Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?
- En aquella època, existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?
- A partir de quin grup es va formar la revista?
- Quines persones van formar part de la revista?
- Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?
- La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?
- Amb quina ideologia política associaria la revista?
- Quina és la raó de la tria lingüística?

- Quin era el mètode de funcionament de la revista?
- Com es finançava la revista?
- Quina visió té de La Veu de La Garriga?
- Quins motius van provocar el final de la revista?

ENTREVISTA model 2

Entrevista a:

- A quina revista col·laborava?
- Quina era la seva funció dins la revista?
- Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?
- Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?
- Per què la veu publicar el 1979, i no abans o després?
- En aquella època existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?
- A partir de quin grup es va formar la revista?
- Quines persones van formar part de la revista?
- Hi ha alguna raó que justifiqui els errors o la irregularitat en la numeració i la datació de les revistes?
- Amb quina ideologia política associaria la revista?
- Quina és la raó de la tria lingüística?
- Quin era el mètode de funcionament de la revista?
- Com es financiava la revista?
- Quina visió té d'El Pou...Calent?
- Quins motius van provocar el final de la revista?

ENTREVISTA model 1

Entrevista a: **Jaume Guardis**

- **Dissenyador gràfic**

- **A quina revista col·laborava?**

Al Pou...Calent.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Principalment la maquetació i aportar idees i petites notícies.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

Doncs que en aquells moments havíem acabat de sortir del franquisme i hi havia la transició que estava en marxa, i intentàvem també veure la resposta del públic, i fins on podíem arribar en el tema d'autocensurar-nos o no.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

El pas a la transició, intentar anar endavant i veure fins on podíem arribar.

- **Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?**

Es va donar la situació que ens vam ajuntar diferents persones, que veníem de camps diferents i teníem ganes de tenir una experiència d'aquest tipus. Es va donar la situació, els astres van ser propicis en això.

- **En aquella època, existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?**

Semblava que cada vegada hi havia més llibertat d'expressió, i això era una manera d'anar provant, a veure si cada dia podies anar una mica més enllà.

- **A partir de quin grup es va formar la revista?**

A La Garriga en aquella època ens coneixíem gairebé tots. Érem gent que teníem unes afinitats, que podien anar des de l'esquerra nacionalista fins a gent demòcrata.

- **Quines persones van formar part de la revista?**

De les primeres hi havia un llistat bastant llarg. Els més destacats eren el Manel Vilar, el Martí Sunyol, en Joan Garriga, la Núria Albó al principi de tot, el Quique Alcántara, i el Pep Torra, que era fotògraf.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?**

Al principi no vàrem ser gaire rigorosos i vam treure uns números de prova, i al final vam dir "Què fem sortint amb tants números zeros?!". Fins i tot fem alguna conya en alguna revista amb això dels zeros. Va haver-hi un moment que vam tenir la idea, vam posar el número 1 i vam seguir endavant.

- **La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?**

Si, hi van haver algunes queixes i fins i tot hi va haver en algun moment una censura forta. Vam haver de rectificar una cosa que se'ns va escapar... com que estàvem en un camp de proves, aquella prova la vam haver de fer tornar enrere.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

Demòcrata, però més aviat d'esquerres... desde centre esquerra a esquerra.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

Que en aquell moment no hi havia res en català, tret del Full Parroquial, que a l'estar avalat per la parròquia tenia l'autorització. S'havia de fer alguna cosa.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

Ens reuníem. Hi havia una sèrie de gent que eren més aptes per escriure, altres eren més aptes per fer el disseny i la maquetació de la revista. Ens trobàvem, fèiem una sèrie d'apunts dels quals podríem parlar i d'aquí es repartien les tasques.

- **Com es finançava la revista?**

Sempre s'havia finançat amb publicitat. Quan teníem tot el finançament d'un número, llavors tiràvem endavant el número. No costava massa de finançar.

- **Quina visió té de La Veu de La Garriga?**

La Veu de La Garriga era una revista una mica més groga... en el sentit de la premsa groga... doncs una mica més groga. Nosaltres no érem gens grocs. Ells tenien una llepada...

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Que cadascú va anar entrant en feines diferents, es van anar separant les dinàmiques... un se'n va anar a treballar a Barcelona, un a acabar d'estudiar, l'altre es va casar i es va complicar més la vida... com que no era una cosa professional, era a estones i per amor a l'art... doncs arriba un moment que les coses aquestes s'acaben.

Entrevista a: **Marcel Marata**

- **Propietari d'una empresa de publicitat i promoció de productes comercials**

- **A quina revista col·laborava?**

A La Veu de La Garriga.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Era el director. Un dels fundadors i el director.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

De fet eren les inquietuds de voler fer alguna cosa, i potser fer una activitat amb la qual sentir-te realitzat... els motius van ser aquests.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

Les circumstàncies polítiques... era una època molt curiosa, perquè aquí a La Garriga hi havia molts menys habitants dels que hi ha ara i a més hi havia molta més inquietud en el tema de les revistes. Hi havia dues revistes que eren el Pou... Calent i La Veu. El Pou era d'esquerres i La Veu més aviat de dretes... era un tipus de gent més conservadora. I hi havia una guerra entre les dos revistes, que a més considero que era molt beneficiosa, perquè hi havia dos punts de vista molt oposats, i la manera d'entendre. Hi havia, a més a més, un tipus de crítica potser no constructiva, però sí una crítica molt agraïda per la gent. Dins de la petita població del poble, em sembla que érem uns sis mil habitants, la gent esperava que sortís una per saber que deien els altres... tot i que ens coneixem tots del poble. Era un fenomen curiós. El Pou Calent era progressista, la majoria de gent eren socialistes i comunistes, i a més en aquella època hi havia d'alcaldeessa la Núria Albó. Nosaltres érem al revés, més reaccionaris, col·laboràvem amb gent de l'ajuntament com en Nualart, en Planes... la nostra tendència era més cap aquí, i això provocava un debat, un enriquiment. Jo per exemple, surto en una foto al Pou Calent donant la mà a una persona amb el segell del Franco a sobre. Crec que les dues revistes vam estar aguantant bastant temps, i era bonic, tenint en compte que cadascú tenia les seves idees. Nosaltres teníem un inconvenient molt greu, i és que no es dominava el català, perquè a aquella època a l'escola tot ho havíem fet amb castellà, i llavors vam tindre la voluntat i l'idea de treure la revista amb català, i va sortir la revista amb faltes

d'ortografia i amb tota una mena de coses que en aquell moment amb la inconsciència de quan tens 18 o 19 anys ho vam tirar endavant.

- **Per què la veu publicar el 1979, i no abans o després?**

Va ser aquell any concret perquè ens vam ajuntar una gent i vam coincidir en l'idea de fer una revista, i va ser una coincidència puntual, de trobar-nos un grup d'amics amb l'edat que teníem. Hi havia ganes de fer coses.

- **En aquella època existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?**

Jo crec que hi havia llibertat d'expressió. Com t'explicava abans, les dues revistes teníem un llenguatge molt subtil, de directes i indirectes els uns amb els altres, però llibertat d'expressió n'hi havia. Nosaltres teníem l'alcalde, la Núria Albó, que no ens tenia gaire simpatia, però aquesta llibertat hi era.

- **A partir de quin grup es va formar la revista?**

Érem un grup d'amics que més o menys pensàvem d'una manera semblant. En el grup hi havia un noi de Barcelona, Ramon Santesmases, el Tomàs Espinasa, un fotògraf de Manlleu que es diu Josep Maria Bartolot, en Ramon Ferrandis i jo. Llavors tenim col·laboradors puntuals.

- **Quines persones van formar part de la revista?**

Érem els cinc que t'he comentat a la pregunta anterior, i llavors hi havia col·laborat molta gent. Va haver-hi una època que l'Albert Surinyac també va portar un parell o tres d'exemplars. Va haver una primera etapa que la revista sortia amb una certa periodicitat, però passes altibaixos, llavors torna a sortir... col·laborava la gent que volia col·laborar. No era un cercle tancat.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors o la irregularitat en la numeració i la datació de les revistes?**

Sí. El motiu és que la revista s'aguantava amb la publicitat. Al principi sortia mensualment, però l'inconvenient que hi ha amb aquest tipus de revistes és que els números surten si tens publicitat, sinó no surten. En aquella època l'únic que teníem nosaltres era una subvenció de la Generalitat, em sembla que col·laboraven amb unes 50.000 pessetes a l'any, i amb això no cobríem pràcticament res. La revista estava a la venda, i es venia prou bé. Si editàvem 500 exemplars se'n venien uns 350, vull dir que estava prou bé. Resumint, era un tema econòmic, quan teníem la publicitat coberta editàvem la revista.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

Amb una ideologia conservadora. En aquella època era de dretes, possiblement ara això de dretes ja no queda gaire bé i seria més aviat de centre, centre-dreta. Hi havia dos grans espais, l'espai progressista que l'ocupava el Pou Calent, on dintre del progressisme en aquella època hi havia socialistes i comunistes principalment. Hi tenia molta importància el PSUC que llavors va desaparèixer. En el nostre cas potser no hi entrava gent de Convergència... hi érem nosaltres i llavors tota la gent de centre i Convergència. Estava més diferenciat per aquí.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

La revista es feia amb català i amb castellà. El fet de fer-la principalment amb castellà podia estar influït una mica per la ideologia, però no tant la ideologia sinó el fet de la dificultat que teníem per expressar-nos amb català. Es feien alguns articles amb català, però la gent havíem anat a l'escola amb castellà i ens era més fàcil.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

En Ramon i jo planificàvem una mica el tipus d'articles, el tipus de coses que hi havia, llavors hi havia en Ferrandis i en Bartolot que eren fotògrafs i que a més els agradava bastant escriure, i es partia molt des del punt d'una imatge. Recordo que una revista vam publicar a la portada que el pont de Can Palau estava esquerdat, doncs vam fer la foto, vam veure que estava esquerdat i a partir d'allà ja ho fèiem tot. O per exemple les restes de Can Terrés, que estaven totalment abandonades, doncs fèiem la fotografia i a partir d'allà tiràvem endavant. No hi havia un mètode concret, era una cosa que s'anava fent.

- **Com es finançava la revista?**

Hi havia alguns subscriptors, pocs, i amb la publicitat i la venda.

- **Quina visió té d'El Pou...Calent?**

Vist aquell moment, hi havia una lluita, en el sentit que hi havia unes diferències ideològiques importants, i a més, vist amb el temps, ho analitzes i veus que és molt diferent. No hi ha les implicacions polítiques que podien haver-hi en aquella època, es sortia de les primeres eleccions democràtiques. Fins i tot suposo que molta gent dels que havíem fet La Veu ens hem anat moderant cap a un cantó, i molta gent de la que ha fet El Pou Calent ha anat evolucionant cap a un altre, i possiblement si ara seguèssim a parlar les opinions serien molt diferents. Era una revista que ens criticava... ens criticàvem mútuament, però com et deia abans, crec que era un tema enriquidor. Ells tenien una sèrie d'avantatges, estaven molt més de moda, era una revista amb unes tendències molt progressistes, feta tota amb català, té un punt sarcàstic, i nosaltres

intentàvem ser una aposta més seria. Ells es basaven molt en els problemes del poble, nosaltres en canvi era una cosa més general, perquè a més jo en aquella època era el relacions públiques del Moustache, la discoteca, i allà ens venia gent famosa, i aprofitàvem i els fèiem una entrevista, i publicàvem coses que no tenien res a veure amb La Garriga. El Pou Calent era 100% local, nosaltres érem mes generals.

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Jo vaig estar tirant bastant temps, però arriba un punt que hi ha diferències, un té novia, l'altre es dedica a altres coses... el típic que passa amb aquestes coses, que cadascú fa la seva. Alguna vegada que ens trobem diem "Home, podríem tornar-la a fer!", però clar, ara les coses són molt diferents. Aquí a La Garriga ja s'ha intentat treure alguna revista, però és molt complicat. Abans era molt diferent, el jovent d'aquella època no teníem el ventall de possibilitats que hi ha ara, doncs imagina't que amb la meitat de població que hi havia, teníem dues revistes, que anaven sortint i la gent esperava que sortís l'una i l'altra. En aquest sentit era molt bonic. El Pou Calent ens matxacava molt, anava a sac, però crec que vist amb el temps, el resultat és molt positiu. En aquella època no es valorava massa en el dia a dia, però era maco que tothom s'hagués identificat amb l'una o l'altra.

Entrevista a: **Martí Sunyol**

- **Farmacèutic i exregidor del primer ajuntament democràtic (cap de llista de Convergència i Unió).**

- **A quina revista col·laborava?**

Col·laborava al Pou Calent.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Apart d'això, et diré quina era la funció de tota la revista. Era una revista irònica i crítica. La funció era mobilitzar una mica la gent, en l'aspecte cívic, però amb un caire més aviat divertit. Jo era un col·laborador. Jo ja havia col·laborat en el Full, i quan em semblava col·laborava amb el Pou, no era cap obligació.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

La transició. Era un moment de bullida, de bullida dels partits polítics, de bullida de llibertats democràtiques, de ganes de trencar amb moltes coses, ganes de trencar molts tabús, i aleshores això es podia fer més aviat amb un caire revolucionari o s'havia de fer d'una manera més humorística, i es va optar bastant per aquest camí. Jo considero que és un camí molt bo i que s'hi hauria de tornar, perquè ara tot plegat és massa seriós, i hi ha temes de sobra per fer bon humor. Però potser és la gent jove la que hauria de fer les coses i no jo.

- **Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?**

Bàsicament perquè el 1978 ja hi havia una certa llibertat per parlar de certes coses, que en l'època franquista no s'hi podia ni pensar, i en l'època post-franquista immediata encara tothom anava amb reserves. El 1978 és el moment en què ja es podia fer una mica de lluita.

- **A partir de quin grup es va formar la revista?**

Va ser una cosa informal. A l'època de la dictadura hi havia molta gent, de partits molt diversos que treballàvem en una campanya cultural anti-franquista a favor del català, a favor de les associacions de veïns, de les llibertats democràtiques i tot plegat. Érem gent de tots els colors polítics, comunistes, socialistes, convergents... l'Aliança Popular no hi contava... però era una cosa informal, la gent tenia ganes de fer coses. Abans s'havia fet

el Full, que és una revista que va morir encara en època franquista. Era una revista que estava a l'ampar de la parròquia, que no és que fes clericalisme, i des d'allò no hi havia res. I llavors la gent jove va pensar en fer una revista, i s'ajuntaven al voltant de la taula i un aportava un article, l'altre alguna altra cosa, i així va néixer el Pou Calent.

- **Quines persones van formar part de la revista?**

Hi havia molta gent...els principals van ser en Jaume Guardis, el Quique Alcántara, el meu fill Martí Sunyol Busquets, jo, el Manel Porter, en Manel Vilar també era força important. Era molt oberta, qui volia hi col·laborava, no es tancava la porta a ningú.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?**

Perquè sortia d'una manera una mica espontània, informal.

- **La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?**

Que jo recordi no. Almenys problema seriós no en va portar cap. Així com en el Full en Fraga ens havia posat un parell de multes, amb el Pou no va passar res.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

D'esquerres... no era marxista, però si tirant cap a esquerra republicana, d'esquerres. Podria dir que una mica anarquista, en el bon sentit de la paraula, com dient que no estava lligada a res, anava per on volia.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

Perquè en aquell moment s'havien de fer les coses amb català, no hi ha cap altra explicació. Si hi ha algun article en castellà és perquè algú el va voler fer i no se li va tancar la porta, però dominava l'ús de la llengua catalana.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

Era una mica irregular. Ens reuníem un dia uns quants, ajuntàvem el material i quan teníem prou material trèiem la revista. En Guardis es cuidava de la maquetació, en Manel Vilar portava bastantes col·laboracions

- **Com es finançava la revista?**

Amb anuncis. El que passa és que la publicitat mai no ho cobreix tot, i si algun dia si havia de posar diners, doncs algú de nosaltres els hi posàvem. No ho recordo, però és molt possible.

- **Quina visió té de La Veu de La Garriga?**

La Veu de La Garriga podem dir que era l'oposició. Era una revista feta per la gent que havia estat d'Aliança Popular. Tampoc va ser una revista molt marcadament feixista, però si de dretes, i clar, es pot dir que era el contrari de la ideologia del Pou Calent. No

és que ens baralléssim, però hi havia una mena de guerra que era positiva perquè eren les dues ideologies.

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Suposo que devia ser el cansament... no el cansament, sinó que un plega per fer una cosa, l'altre per una altra... Suposo que hi va donar bastanta embranzida el fet de les eleccions. Un cop fetes les eleccions, establerts els ajuntaments municipals... l'efervescència va anar baixant una mica. De tensió política n'hi havia, però era més a nivell estatal que no pas municipal. Ja hi havia un ajuntament d'esquerres, i tothom estava més tranquil. Sap greu, perquè era una cosa molt divertida, però és el que passa amb aquest tipus de coses. Cadascú va anar fent la seva.

ENTREVISTA model 1

Entrevista a: **Manuel Vilar**

- **Professor de la Universitat de Vic.**

Membre del consell d'administració del 9 Nou.

Exregidor de l'ajuntament per ERC.

Membre actiu, a l'època, de l'Associació de Veïns.

- **A quina revista col·laborava?**

Vaig col·laborar al Pou Calent.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Bé, la revista no tenia una estructura professionalitzada, és a dir, no hi havia càrrecs ni funcions massa definides, però fonamentalment em vaig dedicar a escriure, i no tant als aspectes de composició formal o de buscar publicitat, que també són tasques molt importants i feixugues. Més aviat la meua col·laboració era literària.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

Fonamentalment va ser intentar omplir un forat. No hi havia cap revista que es publicqués de forma més o menys regular, de caire local, i ens va semblar que podríem fer aquesta tasca.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

Eren uns moments de transició política molt evident, i per tant, hi havia una acumulació de coses per explicar que durant molts anys cadascú duia a dintre seu, i vam veure que era el moment en que es podia començar a explicar coses. Per escrit potser era la manera més senzilla de fer-ho, va haver-hi intents amb la ràdio, però nosaltres vam adoptar la forma escrita. Bàsicament, crec que és això, la necessitat històrica de començar a escriure coses que no s'havien pogut dir durant molts anys.

- **Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?**

No crec que hi hagués ningú que donés el tret de sortida, de fet, en aquells anys podria haver sortit uns mesos abans o després, però va ser el fet que es va anar aglutinant un grup de persones, i quan es va creure que la cosa ja estava mig engegada doncs es va tirar endavant. No gosaria dir que va ser una data important i que havia de ser aquella, sinó que es van donar les circumstàncies aquell any.

- **En aquella època, existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?**

Hi havia dues coses. Per una banda, encara hi havia certes limitacions, però diria que més de tipus fàctic que no pas legal. Hi havia aquells poders que, sobretot en els àmbits locals, es troben un seguit d'actes o coses que a certes persones no agrada que es diguin, més que no pas una repressió institucionalitzada de caire policíac. Després, potser hi havia, i això cadascú ho sabia dir a nivell personal, aquella mena d'autorepressió que cadascú podia dur a dintre seu i que era fruit d'haver-la exercit durant tant de temps i que va costar treure-la de sobre.

- **A partir de quin grup es va formar la revista?**

Jo diria que l'embrió en el qual es va començar a gestar la revista va ser una mica gent que havia format part de l'Assemblea de Catalunya, gent que participàvem a l'associació de veïns...jo la veritat és que tampoc feia gaire que vivia al poble i no tenia excessius contactes, però bàsicament eren gent d'aquests dos grups.

- **Quines persones van formar part de la revista?**

Et dic noms amb el risc d'oblidar-me'n, i em sabia greu... Jaume Guardis, en Joan Garriga, la Matilde Martínez, la Mercè Hernández, en Martí Sunyol, en Toni Pardo, en Jordi Llimargas, en Quique Alcántara.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?**

És possible que es produïssin errors, ara mateix no sé quins eren. És possible que en els primers números ni nosaltres mateixos ens creguéssim la continuïtat, i el fet de posar-hi un número és perquè penses que allò té una continuïtat, i que ho has de fer seguir, i en aquells temps potser no en teníem prou consciència i no vam acabar d'agafar consciència fins que no vam veure que la cosa ja rodava. Pel que fa a la datació, sí que recordo que de vegades hi havia el problema que, et plantejaves treure una revista un mes en concret, i pels problemes de que no tenies prou anuncis i no es podia finançar, o els articles encara no estaven acabats, resulta que la revista sortia quan es podia.

- **La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?**

Sí, és el que et deia a l'inici. Hi havia moments en els que hi havia coses que semblava que no es podien dir. A veure, reconec que gràcies a que escrivíem amb sàtira vam poder dir moltes més coses que no si ho haguéssim fet amb un to més seriós i més transcendent. El fet d'escriure amb sàtira sempre permet dir coses amb to de broma. Vam tenir un problema greu amb una persona que és morta i no la vull esmentar, però

tampoc diria que fossin uns problemes especialment greus, es va poder anar-los sorteiant.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

Per dir-ne alguna cosa, amb un cert esquerranisme, en termes molt amplis, amb un caire una miqueta anarquitzant de vegades, si més no a nivell pràctic i de funcionament. També hi havia una voluntat clara d'anar construint país, això sí que era evident... potser no és una ideologia, però sí una manera de pensar.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

Nosaltres no hauríem volgut ni sentir que s'hagués de fer en una altra llengua. A veure, jo diria que en algun moment hi havia algun article i alguna cosa en castellà, no ho vam traduir, però era una cosa fora del normal, per nosaltres la tria lingüística era evident.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

L'anti-mètode, jejejeje! No, ens reuníem periòdicament a casa d'algú i fèiem una mica d'índex, parlàvem, i molts cops jugàvem amb algun fet puntual que es produís que pogués servir d'idea central, de leimotiv, i després a partir d'aquí la veritat és que també hi feia molt l'inspiració, més bona o més dolenta, que tingués cadascú de nosaltres i anaven sortint les coses. Qualsevol que s'ho mirés des d'un punt de vista professionalitzat, se'n faria creus de que allò funcionés.

- **Com es finançava la revista?**

Es finançava fonamentalment amb els subscriptors i la venda a les botigues. També amb la publicitat. Hem de reconèixer que això de la publicitat era una tasca dura pels que l'havien d'anar a empaitar. Vull agrair públicament que hi ha empreses o comerços que podien ser reticents a donar el seu suport publicitari a una revista que, de certa manera, trencava algun motlle, però haig de reconèixer que teníem una gent fidel que va apostar per nosaltres i teníem anuncis suficients per subsistir. Cap al final, amb l'establiment de la Generalitat, a partir del 81 o així, vam obtenir alguna petita subvenció oficial, que ens va permetre eixugar algun deute que ens havia quedat, però bàsicament el finançament era autofinançament.

- **Quina visió té de La Veu de La Garriga?**

La Veu de La Garriga és una revista que no sé massa on volien anar a parar, desconec la gent que envoltava el cercle de la revista. Imagino que La Veu va ser inspirada per algunes persones que van voler actuar com a contrapès. Tot i que era portada per gent jove, era una mica un residu del passat, amb tot el respecte per les persones, però em fa l'efecte que volien treure una revista enyorant situacions passades. I en molts casos

semblava que volia ser com una mica de contrapoder, entre cometes, perquè de poder en tenien molt poc. Si que és veritat que per nosaltres va ser una sort que sortís La Veu perquè ens va donar tema de feina en moltes ocasions. En certa manera els estem agraïts.

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Una mica va ser el cansament que es produeix en aquestes coses... la veritat és que de la llista de col·laboradors, si es compara quants érem a l'inici i quants al final, es veuria que la reducció va ser bastant considerable, i al final hi havia números que els fèiem entre molt poques persones i això provoca també un cansament.

- **Hi tindria alguna cosa a veure el fet que alguns dels col·laboradors entressin a formar part de l'Ajuntament?**

Això sense dubte ho pot condicionar, és evident que a una persona que col·labori en una revista satírica se li fa difícil la continuïtat si entra a formar part d'una estructura de govern, encara que sigui des de l'oposició. Jo, que també he estat a l'Ajuntament, ho puc dir en primera persona, que des de l'Ajuntament, sigui des del govern o des de l'oposició, de vegades has de tenir una manera, no d'opinar, però sí d'actuació pública que cal que vagi per uns altres paràmetres, i una revista així tan desenfadada i satírica com podia ser aquella, de vegades fa de mal quedar en una activitat institucional. Per tant, suposo que va tenir influència, però tampoc vull donar-hi un to especialment transcendental, perquè de vegades es cau en el simplisme de dir que aquesta persona, com ha arribat al poder, allà on volia, ja s'ha canviat de camisa... no necessàriament ha de ser això. Senzillament que això s'acaba, i a més, quan tens un càrrec institucional doncs encara és més difícil continuar.

ENTREVISTA model 1

Entrevista a: **Joan Garriga**

- **A quina revista col·laborava?**

Col·laborava amb el Pou...Calent.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Em vaig cuidar de portar tota la part de legalització. En aquells moments treballava com a advocat i historiador, i si que en el repartiment de feines, la part de legalització és la que em va tocar a mi, que per cert va ser bastant complicada. Llavors també la part de gestació, perquè es pogués organitzar el petit nucli que el vam formar, i era un dels col·laboradors. A més es podria dir que el d'acollida de la gent, perquè la redacció la teníem aquí a casa meua, en un lloc molt ample, un celler en el qual ens trobàvem per treballar.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

Per una banda, un fet cabdal era que estàvem ja en un moment de tensió, per tant, amb possibilitats de començar a parlar d'una sèrie de temes que en aquells moments se'ns havien vetat. I per una altra, i molt important, era intentar reempendre la línia de discurs de les revistes d'humor o satíriques catalanes. Això també era un important component, i el tercer, que va lligat amb els dos primers, era intentar normalitzar la vida ciutadana del país, en aquest cas dins l'àmbit local de La Garriga, amb un òrgan d'expressió com podia ser, en la revista, i dient una sèrie de coses emprant la llengua nostra, i a més tocant temes que ens semblava que alguns els havíem pogut tocar i que valia la pena de començar a donar-los com a toc de tensió i de reflexió, sobretot els esquemes de la democràcia. Hi havia articles que, per exemple, fèiem consideracions sobre els resultats electorals de les eleccions municipals... sobretot intentar normalitzar els òrgans de difusió amb la tradició i el país. Val a dir que aquí a La Garriga ja havia funcionat el Full Parroquial i va ser molt important com a cosa recent, però no tant com ho va ser per les condicions de l'època el Pou Calent.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

Seria insistir amb el mateix. Per una banda, el fet de la mort del dictador, no pas la desaparició de tots els elements de la dictadura, però el d'obrir-se escletxes de llibertat. Cal dir que, possiblement, érem conscients que no s'avançava la transició amb la

velocitat que nosaltres volíem, i per tant, els elements polítics que ens motivaven a impulsar la revista eren continuar treballant per l'acceleració del que enteníem que era el retorn a la democràcia. Estem parlant del 78, l'època que hi havia la Constitució, el 79 va haver-hi l'Estatut, per tant, ja feia gairebé 3 anys que havia mort el dictador, i ens semblava que havíem utilitzat tots els mitjans possibles per difondre les nostres opinions i que no s'encallés, que teníem consciència que s'anava encallant la transició en tota una sèrie d'aspectes. Era un vehicle com un altre per continuar amb el treball, algunes vegades, fet en clandestinitat, que havíem fet fins el 1975.

- Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?

Sincerament em sembla que no hi ha una data precisa pel 78. En tot cas, et diré que coincidia amb el fet que havien transcorregut aquests anys, ens adonàvem que, realment, el que havíem aconseguit des del punt de vista de treball polític i cultural, havia estat important. També hi havia tot un col·lectiu de gent que havíem ingressat en partits i sindicats, havien canviat les coses, i que se'ns donaven elements suficients com per poder-ne opinar. El que passa és que, el 78, va ser com podria haver estat el 77 o el 79, però pel fet de la conjuntura, que ens va permetre tenir més notícies, i aquestes notícies anaven lligades amb el fet que vèiem que no s'avançava prou, i vam voler que aquesta revista col·laborés amb el procés de normalització. També et diré una cosa, i no crec que sigui cap demèrit dels redactors ni dels col·laboradors ni de la revista en sí, i és que teníem ganes de, després de tants anys de trobar-nos alguns dels que érem en el pla polític, de fer un òrgan en el qual ens ho passéssim bé. Vull dir que no voldria perdre la perspectiva que el Pou Calent era una revista que ens ho passàvem molt bé, millor en algunes ocasions que els lectors, i volíem que els lectors s'ho passessin bé.

- En aquella època, existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?

Havíem de vigilar, i val a dir que vigilàvem. I la prova és que hi havia una censura, imposada per nosaltres mateixos, que és normal en qualsevol tipus de publicació d'humor satírica, i en el caire que agafava aquesta revista que, en alguna ocasió, en alguna entrevista radiofònica a Barcelona ens la van comparar amb el nivell del Be Negre, una de les millors revistes que ha tingut Catalunya des del punt de vista satíric. A mi em sembla que és excessiu, però vol dir que desde fora tenien coneixement de la línia que portàvem, de la manera que escrivíem, de la manera que enfocàvem els temes. Això vol dir que una censura prèvia hi era entre els mateixos redactors, perquè les notícies sortien parlant sense cap tipus de veto, i sobretot les més mordaces les havíem

de tallar, ja que allò era realment impublicable perquè podia tocar, en alguns casos, algunes persones, dins dels paràmetres de la sàtira i l'humor correctes, però havíem de posar-nos un cert límit de censura. I per l'altra banda hi havia coses amb les quals havíem d'anar molt alerta, com el tema militar. Pensa que el 77 feia molt poc que el Partit Comunista i el Partit Socialista Unificat de Catalunya havien estat legalitzats, el 77 encara no estava Esquerra Republicana legalitzada, i el 78 estàvem veient coses que no eren del procés normal com abans dèiem. Hi havia la Constitució, però no sabíem ben bé com moure'ns dins el punt de vista d'opinió. A més, hi havia tradició aquí a La Garriga amb el Pou Calent d'intent d'ensorrar. És una de les revistes que surt a l'història de la premsa catalana com una de les publicacions que la van intentar ensorrar, perquè era una revista d'un cert pes, d'un cert nivell, i hi ha coses que no agradaven al règim. Per tant, sabíem o teníem la sensació que en alguns moments, aquesta revista local molestava al sistema, ja no et diré al règim, sinó al sistema establert. Amb això havíem de vigilar, perquè els poders de decisió polítics i institucions locals no els podíem controlar, i sabíem que ens podien fer alguna cosa, per tant si que anàvem amb cautela.

- A partir de quin grup es va formar la revista?

Diria que érem la mateixa gent que havíem col·laborat en diverses etapes, en molts grups del que era l'Assemblea de Catalunya a nivell local, persones que havíem format part de la Delegació de Nacions Unides, que també era un grup important aquí a La Garriga, i membres de l'associació de veïns, de la qual jo n'era el portaveu. També un grup de resistència, polititzat anti-franquista, que s'havia mogut moltes vegades a nivell cultural per la defensa de la llengua, que no havien format part de l'Assemblea de Catalunya, però sensibles en l'interès d'apostar per la democràcia. Van ser els que van aglutinar el grup de redactors i col·laboradors, que n'érem bastants. Val a dir que entre les funcions que ens vam repartir no teníem un director amb el títol de periodista, i vam haver de recórrer a buscar alguna persona i se'ns va prestar, i de manera extraordinària, la Isabel-Clara Simó. Jo recordo que, en més d'una ocasió, vam tenir gestions i va assumir el risc, perquè ens coneixia ben poc, de ser la directora d'una revista amb un col·lectiu de gent amb el qual ella es podia picar els dits, perquè ho podíem fer molt malament, o ens podíem passar molt de rosca, però va apostar per nosaltres i és una cosa per la que li estem immensament agraïts perquè, dins la paperassa, necessitàvem un director. Fa alguns mesos, vaig parlar amb ella per telèfon i va sortir el tema d'aquesta època i va dir que li semblava molt bé el que havia fet i que no s'havia equivocat, la

qual cosa crec que la dignifica molt, perquè era una persona molt coneguda i que apostés per nosaltres és d'agrair. Aquest és el nucli, però hi havia gent que no forçosament pensava igual, i vull dir que no era una revista que servís com a eina política, hi havia gent polititzada, crec que era el moment perquè la gent estigués molt polititzada, però crec que el que ens unia era la lluita per la defensa democràtica, per la normalitat del país i passar-nos-ho bé. No vam fer una revista política per cap òrgan de partit ni sindicat, més aviat aprofito per dir que, alguns membres de partits i sindicats, no van participar a la revista, i en canvi n'hi havia que sí. Era un ventall molt ampli i ens respectàvem tots.

- **Quines persones van formar part de la revista?**

La llista de col·laboradors és molt llarga, i cal dir que tots hi participàvem, de qualsevol manera. Perquè és clar, la redacció era molt ample i es permetia treballar bé, cadascú portava la feina que s'encomanava, i tots la discutíem i tots opinàvem sobre la feina dels altres, tothom hi ficava cullerada, sense destruir la feina de l'altra, però hi ficava cullerada. Era molt auto-gestionari, però sempre amb la defensa de l'articulista. Evidentment que en Manel Vilar era un dels col·laboradors, per exemple també el Quique Alcántara, que venia de Madrid i dèiem que era el representant de Madrid, tot i que estava absolutament lligat al país, amb un català excel·lent, però d'alguna manera en fèiem broma. En Jordi Llimargas també era un dels principals col·laboradors, una persona molt lligada al PSUC... la Matilde Martínez, una professora de francès molt polititzada, l'Aurora Otero, el Josep Mas, director del 9 Nou. Et faig un ventall dins tots els que érem. Tots coincidíem en voler tirar endavant la revista. No voldria oblidar la feina de maquetació i disseny del Jaume Guardis, en Quico Viñas. Alguns d'aquests van marxar.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?**

Suposo que no, que ens devíem equivocar perquè tot era molt artesà, amb moltíssima feina. Des del començament del número fins al final procuràvem que no hi hagués cap error, però com que havíem d'anar amb els números a sota el braç... estem parlant d'una època en la que no treballàvem amb ordinador, treballàvem amb màquines elèctriques a tot estirar, amb fotocomposició. Val a dir que amb la presentació ens hi miràvem molt. Com que érem tants, sempre s'acabava tirant endavant, però clar, l'un per l'altre, algunes vegades fallàvem en algun número, que també era motiu de sorna per nosaltres

mateixos. Penso que una revista, si no té alguna errada de numeració tampoc es pot considerar important.

- **La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?**

Sí, en un cas sí. Això és el que va portar a donar la cara i a demanar disculpes si en algun cas havíem molestat alguna persona, perquè tampoc era la voluntat. El que passa és que el col·lectiu era tan ample, i la revista tenia alguns ingredients de mordacitat, no del tot, perquè hi havia articles molt seriosos, però allà on hi havia la mordacitat podia ser que per descontrol, o que la persona no havia entès ben bé el que s'havia de censurar, hi hagués algun problema. Jo recordo un únic cas. En aquest cas recordo que em va saber molt greu, i va ser una patinada de la persona que ho va fer, que va demanar perdó, i jo vaig parlar amb la persona afectada i vam demanar disculpes. No era el nostre estil, va ser una patinada i crec que, tota revista d'aquestes característiques, ho va patir algun cop. En les coses d'aspecte polític no hi havia cap problema, tothom coneixia la nostra opinió, i hi havia gent que sortia a cada número i no es va enfadar mai. Haig de dir, i això l'honora molt, que el senyor Rafel Nualart, amb la quantitat de fills que tenia, sempre sortia a la revista i era de l'ajuntament, i ell mateix s'ho prenia molt bé. Amb això vull dir que hi havia gent que acceptava sortir a la revista. Jo mateix, he sortit en altres revistes d'humor, i han fet broma a costa meva, i en la nostra mateixa revista sortíem nosaltres mateixos i fèiem broma i sempre ho entenia tothom.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

A veure, torno a insistir que no era una pretensió de revista política, però en tot cas la gent que es movia eren d'un sentiment democràtic, i diria que hi havia gent, majoritàriament, d'opció d'esquerres. Però no era voluntat de fer ideologia d'esquerres, defensàvem la democràcia. Alguna persona de centre dreta podria ser, però persona dretana del tot és que ja no s'hi trobava bé, perquè jo hauria dit que, en aquells moments, la dreta no tenia sentit de l'humor. No haurien entès que nosaltres fóssim tant descentralitzadors. I és que, qualsevol cosa, fos la bandera espanyola, o l'àguila, la policia o l'exèrcit, era motiu de gresca i havíem de ser un tipus de gent determinada. Jo diria demòcrata, amb opció d'esquerra segur.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

És que ni ens ho vam plantejar. Jo crec que un dels valors de la revista és que no ens vam qüestionar que fos castellana. Evidentment no tenia cap sentit en un lloc com La Garriga, i a més, entre els punts de normalització democràtica hi havia el reconeixement de la llengua escrita. Ens havien estat prohibint, vetant el català d'una manera pública i

molt castigada, aleshores, ens va semblar tan normal que allò no podia ser prohibit, que ho vam fer. El bilingüisme no ens el vam plantejar mai. Això no vol dir que no hi hagués gent que el llegís i fos castellana, però en aquells moments hauríem fet una cosa raríssima si no fos amb català.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

Ens reuníem, i d'una reunió per l'altra dèiem cadascú la feina que hi feia. Havíem d'estar a l'aguait de les notícies del poble, i llavors quan les trobàvem cadascú se'n cuidava una mica de cada cosa i ho posàvem en comú. Era un mètode bastant organitzat dins de l'autogestió, una revista que funcionava pel seu propi pes, i a més ens ho passàvem molt bé. Crec que el més important era que ens ho passàvem molt bé, teníem molt respecte cadascú per les seves feines, tothom sabia el que havia de fer i estàvem molt engrescats.

- **Com es finançava la revista?**

Suposo que amb els subscriptors, no teníem pas més ajudes. També amb la publicitat, i fèiem cap net, com que, evidentment, cap de nosaltres cobrava, el que interessava era que quadressin els números, i si en algun moment hi havíem de posar diners de la nostra part ho fèiem, però no era el normal.

- **Quina visió té de La Veu de La Garriga?**

Respectuosa, en el sentit que sóc una persona demòcrata i accepto les altres revistes. Evidentment no accepto les revistes feixistes. Penso que La Veu va ser un intent de contrarestar la veu del Pou Calent, i també penso que eren un col·lectiu de gent que, actualment no pensen de la mateixa manera de com ho feien en aquella època, però que també es mostraven en aquells moments, d'alguna manera, volent articular la seva veu en el moment del país. A mi em sembla que va ser bona la nostra aparició i la seva, perquè era un moment de normalitzar el país. Nosaltres en teníem la necessitat, perquè havíem tingut la veu vetada desde feia molt temps, altres no, perquè havien tingut altres òrgans d'expressió, però jo penso que van fer una feina, si més no, interessant amb una revista que no es pot perdre en la memòria històrica, va tenir un moment important a La Garriga i s'ha de mirar, tot i que jo no comparteixi amb plenitud el que es va dir, amb respecte.

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Jo diria que, per una banda, vam treballar durant un temps amb molta il·lusió, amb molta intensitat, i que hem de ser conscients que tothom tenia molta feina. Ho vam aguantar fins que vam poder. Llavors això també es va implicar amb feines que ens

podien anar sortint, a curt o llarg termini, com Ràdio Silenci, o el fet mateix que algunes persones van entrar en alguns partits, en sindicats... Van haver-hi eleccions municipals i, també val a dir, que alguna persona que va entrar a l'Ajuntament l'any 79 no va captar prou bé, no va acceptar les crítiques que es podien fer des d'el Pou Calent. Més aviat he de lamentar que se'ns fes un toc d'alerta des d'alguna persona del partit dels socialistes de Catalunya perquè dèiem coses des d'el Pou Calent, la qual cosa a alguns de nosaltres ens va deixar bocabadats. És a dir, no assumir l'autocrítica la mateixa esquerra en coses que dèiem "això ens sembla que ha d'anar d'una altra manera", o fins i tot en to d'humor, penso que això va ser una gran badada. Va ser un dels elements que, entre el cansament d'haver cobert una etapa de democratització, ens va fer creure bo el fet de frenar, recapacitar sobre el que s'havia de fer, i sobretot veure que la democràcia estava entrant a marxes forçades, però que realment havíem d'encetar altres camps de reflexió, perquè se'ns complicava la cosa i fins i tot ens venien queixes de gent que no ho enteníem. Se'ns obrien fronts de dificultat. Però una altra cosa, i ho dic dolgut, dolgut en el sentit de que em va semblar que no calia, però la història és aquesta i em va semblar un dels elements que ens va fer dir "pleguem i fem una altra cosa", que no vol dir renunciar a treballar per la democràcia. Portàvem molt temps i molts anys de fer altres coses, i vam cobrir fins allí. Al final començaven a faltar articles, i abans de morir d'inanició, preferíem morir d'èxit. Vam començar molt animats, fent articles de política interessants, vam tocar molts punts, però ens va donar l'impressió que havíem acabat una etapa i que n'havíem d'encetar d'altres. Però el fet de tallar no suposava cap renúncia a res.

- **Es va donar el cas de que col·laboradors de la revista entressin a formar part de l'Ajuntament?**

Sí, el 79 van entrar. Jo penso que una de les constatacions en política és que el polític no pot perdre mai el sentit de l'humor, estigui a la dreta o a l'esquerra. És evident que els polítics de la dreta no tenen sentit de l'humor, l'esquerra l'ha perdut bastant... és perdre la tradició del país, i penso que no l'hem de perdre, aquests sentiments d'admetre els propis errors. Però el que sí que és verificable és que, una persona, quan entra en un càrrec polític, perd el sentit de l'humor. I això ens va passar amb alguns. Abans de crear més malentesos vam pensar que ja es normalitzava el país, havíem fet una feina, i tenim altres coses a fer. Això és una evidència que s'ha de dir, vam trobar algun aspecte que no ens va agradar, i com que ja havíem creat una etapa, vam fer altres coses.

ENTREVISTA model 1

Entrevista a: **Joan Garriga**

- **Doctor en Història Contemporània**

Professor a l'I.E.S. A. Cumella de Granollers

Exdirector del Museu de Granollers

Autor de llibres d'història local, sobre La Garriga i Granollers

Membre de l'Associació de Veïns, a l'època.

- **A quina revista col·laborava?**

Col·laborava amb el Pou...Calent.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Em vaig cuidar de portar tota la part de legalització. En aquells moments treballava com a advocat i historiador, i si que en el repartiment de feines, la part de legalització és la que em va tocar a mi, que per cert va ser bastant complicada. Llavors també la part de gestació, perquè es pogués organitzar el petit nucli que el vam formar, i era un dels col·laboradors. A més es podria dir que el d'acollida de la gent, perquè la redacció la teníem aquí a casa meva, en un lloc molt ample, un celler en el qual ens trobàvem per treballar.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

Per una banda, un fet cabdal era que estàvem ja en un moment de tensió, per tant, amb possibilitats de començar a parlar d'una sèrie de temes que en aquells moments se'ns havien vetat. I per una altra, i molt important, era intentar reempendre la línia de discurs de les revistes d'humor o satíriques catalanes. Això també era un important component, i el tercer, que va lligat amb els dos primers, era intentar normalitzar la vida ciutadana del país, en aquest cas dins l'àmbit local de La Garriga, amb un òrgan d'expressió com podia ser, en la revista, i dient una sèrie de coses emprant la llengua nostra, i a més tocant temes que ens semblava que alguns els havíem pogut tocar i que valia la pena de començar a donar-los com a toc de tensió i de reflexió, sobretot els esquemes de la democràcia. Hi havia articles que, per exemple, fèiem consideracions sobre els resultats electorals de les eleccions municipals... sobretot intentar normalitzar els òrgans de difusió amb la tradició i el país. Val a dir que aquí a La Garriga ja havia funcionat el

Full Parroquial i va ser molt important com a cosa recent, però no tant com ho va ser per les condicions de l'època el Pou Calent.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

Seria insistir amb el mateix. Per una banda, el fet de la mort del dictador, no pas la desaparició de tots els elements de la dictadura, però el d'obrir-se escletxes de llibertat. Cal dir que, possiblement, érem conscients que no s'avançava la transició amb la velocitat que nosaltres volíem, i per tant, els elements polítics que ens motivaven a impulsar la revista eren continuar treballant per l'acceleració del que enteníem que era el retorn a la democràcia. Estem parlant del 78, l'època que hi havia la Constitució, el 79 va haver-hi l'Estatut, per tant, ja feia gairebé 3 anys que havia mort el dictador, i ens semblava que havíem utilitzat tots els mitjans possibles per difondre les nostres opinions i que no s'encallés, que teníem consciència que s'anava encallant la transició en tota una sèrie d'aspectes. Era un vehicle com un altre per continuar amb el treball, algunes vegades, fet en clandestinitat, que havíem fet fins el 1975.

- **Per què la veu publicar el 1978, i no abans o després?**

Sincerament em sembla que no hi ha una data precisa pel 78. En tot cas, et diré que coincidia amb el fet que havien transcorregut aquests anys, ens adonàvem que, realment, el que havíem aconseguit des del punt de vista de treball polític i cultural, havia estat important. També hi havia tot un col·lectiu de gent que havíem ingressat en partits i sindicats, havien canviat les coses, i que se'ns donaven elements suficients com per poder-ne opinar. El que passa és que, el 78, va ser com podria haver estat el 77 o el 79, però pel fet de la conjuntura, que ens va permetre tenir més notícies, i aquestes notícies anaven lligades amb el fet que vèiem que no s'avançava prou, i vam voler que aquesta revista col·laborés amb el procés de normalització. També et diré una cosa, i no crec que sigui cap demèrit dels redactors ni dels col·laboradors ni de la revista en sí, i és que teníem ganes de, després de tants anys de trobar-nos alguns dels que érem en el pla polític, de fer un òrgan en el qual ens ho passéssim bé. Vull dir que no voldria perdre la perspectiva que el Pou Calent era una revista que ens ho passàvem molt bé, millor en algunes ocasions que els lectors, i volíem que els lectors s'ho passessin bé.

- **En aquella època, existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?**

Havíem de vigilar, i val a dir que vigilàvem. I la prova és que hi havia una censura, imposada per nosaltres mateixos, que és normal en qualsevol tipus de publicació

d'humor satírica, i en el caire que agafava aquesta revista que, en alguna ocasió, en alguna entrevista radiofònica a Barcelona ens la van comparar amb el nivell del Be Negre, una de les millors revistes que ha tingut Catalunya des del punt de vista satíric. A mi em sembla que és excessiu, però vol dir que desde fora tenien coneixement de la línia que portàvem, de la manera que escrivíem, de la manera que enfocàvem els temes. Això vol dir que una censura prèvia hi era entre els mateixos redactors, perquè les notícies sortien parlant sense cap tipus de veto, i sobretot les més mordaces les havíem de tallar, ja que allò era realment impubliable perquè podia tocar, en alguns casos, algunes persones, dins dels paràmetres de la sàtira i l'humor correctes, però havíem de posar-nos un cert límit de censura. I per l'altra banda hi havia coses amb les quals havíem d'anar molt alerta, com el tema militar. Pensa que el 77 feia molt poc que el Partit Comunista i el Partit Socialista Unificat de Catalunya havien estat legalitzats, el 77 encara no estava Esquerra Republicana legalitzada, i el 78 estàvem veient coses que no eren del procés normal com abans dèiem. Hi havia la Constitució, però no sabíem ben bé com moure'ns dins el punt de vista d'opinió. A més, hi havia tradició aquí a La Garriga amb el Pou Calent d'intent d'ensorrar. És una de les revistes que surt a l'història de la premsa catalana com una de les publicacions que la van intentar ensorrar, perquè era una revista d'un cert pes, d'un cert nivell, i hi ha coses que no agradaven al règim. Per tant, sabíem o teníem la sensació que en alguns moments, aquesta revista local molestava al sistema, ja no et diré al règim, sinó al sistema establert. Amb això havíem de vigilar, perquè els poders de decisió polítics i institucions locals no els podíem controlar, i sabíem que ens podien fer alguna cosa, per tant si que anàvem amb cautela.

- A partir de quin grup es va formar la revista?

Diria que érem la mateixa gent que havíem col·laborat en diverses etapes, en molts grups del que era l'Assemblea de Catalunya a nivell local, persones que havíem format part de la Delegació de Nacions Unides, que també era un grup important aquí a La Garriga, i membres de l'associació de veïns, de la qual jo n'era el portaveu. També un grup de resistència, polititzat anti-franquista, que s'havia mogut moltes vegades a nivell cultural per la defensa de la llengua, que no havien format part de l'Assemblea de Catalunya, però sensibles en l'interès d'apostar per la democràcia. Van ser els que van aglutinar el grup de redactors i col·laboradors, que n'érem bastants. Val a dir que entre les funcions que ens vam repartir no teníem un director amb el títol de periodista, i vam haver de recórrer a buscar alguna persona i se'ns va prestar, i de manera extraordinària,

la Isabel-Clara Simó. Jo recordo que, en més d'una ocasió, vam tenir gestions i va assumir el risc, perquè ens coneixia ben poc, de ser la directora d'una revista amb un col·lectiu de gent amb el qual ella es podia picar els dits, perquè ho podíem fer molt malament, o ens podíem passar molt de rosca, però va apostar per nosaltres i és una cosa per la que li estem immensament agraïts perquè, dins la paperassa, necessitàvem un director. Fa alguns mesos, vaig parlar amb ella per telèfon i va sortir el tema d'aquesta època i va dir que li semblava molt bé el que havia fet i que no s'havia equivocat, la qual cosa crec que la dignifica molt, perquè era una persona molt coneguda i que apostés per nosaltres és d'agrair. Aquest és el nucli, però hi havia gent que no forçosament pensava igual, i vull dir que no era una revista que servís com a eina política, hi havia gent polititzada, crec que era el moment perquè la gent estigués molt polititzada, però crec que el que ens unia era la lluita per la defensa democràtica, per la normalitat del país i passar-nos-ho bé. No vam fer una revista política per cap òrgan de partit ni sindicat, més aviat aprofito per dir que, alguns membres de partits i sindicats, no van participar a la revista, i en canvi n'hi havia que sí. Era un ventall molt ampli i ens respectàvem tots.

- Quines persones van formar part de la revista?

La llista de col·laboradors és molt llarga, i cal dir que tots hi participàvem, de qualsevol manera. Perquè és clar, la redacció era molt ample i es permetia treballar bé, cadascú portava la feina que s'encomanava, i tots la discutiem i tots opinàvem sobre la feina dels altres, tothom hi ficava cullerada, sense destruir la feina de l'altra, però hi ficava cullerada. Era molt auto-gestionari, però sempre amb la defensa de l'articulista. Evidentment que en Manel Vilar era un dels col·laboradors, per exemple també el Quique Alcántara, que venia de Madrid i dèiem que era el representant de Madrid, tot i que estava absolutament lligat al país, amb un català excel·lent, però d'alguna manera en fèiem broma. En Jordi Llimargas també era un dels principals col·laboradors, una persona molt lligada al PSUC... la Matilde Martínez, una professora de francès molt polititzada, l'Aurora Otero, el Josep Mas, director del 9 Nou. Et faig un ventall dins tots els que érem. Tots coincidíem en voler tirar endavant la revista. No voldria oblidar la feina de maquetació i disseny del Jaume Guardis, en Quico Viñas. Alguns d'aquests van marxar.

- Hi ha alguna raó que justifiqui els errors en la numeració i la datació en les revistes?

Suposo que no, que ens devíem equivocar perquè tot era molt artesà, amb moltíssima feina. Des del començament del número fins al final procuràvem que no hi hagués cap error, però com que havíem d'anar amb els números a sota el braç... estem parlant d'una època en la que no treballàvem amb ordinador, treballàvem amb màquines elèctriques a tot estirar, amb fotocomposició. Val a dir que amb la presentació ens hi miràvem molt. Com que érem tants, sempre s'acabava tirant endavant, però clar, l'un per l'altre, algunes vegades fallàvem en algun número, que també era motiu de sorna per nosaltres mateixos. Penso que una revista, si no té alguna errada de numeració tampoc es pot considerar important.

- **La vostra sàtira no us va portar mai cap problema?**

Sí, en un cas sí. Això és el que va portar a donar la cara i a demanar disculpes si en algun cas havíem molestat alguna persona, perquè tampoc era la voluntat. El que passa és que el col·lectiu era tan ample, i la revista tenia alguns ingredients de mordacitat, no del tot, perquè hi havia articles molt seriosos, però allà on hi havia la mordacitat podia ser que per descontrol, o que la persona no havia entès ben bé el que s'havia de censurar, hi hagués algun problema. Jo recordo un únic cas. En aquest cas recordo que em va saber molt greu, i va ser una patinada de la persona que ho va fer, que va demanar perdó, i jo vaig parlar amb la persona afectada i vam demanar disculpes. No era el nostre estil, va ser una patinada i crec que, tota revista d'aquestes característiques, ho va patir algun cop. En les coses d'aspecte polític no hi havia cap problema, tothom coneixia la nostra opinió, i hi havia gent que sortia a cada número i no es va enfadar mai. Haig de dir, i això l'honora molt, que el senyor Rafel Nualart, amb la quantitat de fills que tenia, sempre sortia a la revista i era de l'ajuntament, i ell mateix s'ho prenia molt bé. Amb això vull dir que hi havia gent que acceptava sortir a la revista. Jo mateix, he sortit en altres revistes d'humor, i han fet broma a costa meva, i en la nostra mateixa revista sortíem nosaltres mateixos i fèiem broma i sempre ho entenia tothom.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

A veure, torno a insistir que no era una pretensió de revista política, però en tot cas la gent que es movia eren d'un sentiment democràtic, i diria que hi havia gent, majoritàriament, d'opció d'esquerres. Però no era voluntat de fer ideologia d'esquerres, defensàvem la democràcia. Alguna persona de centre dreta podria ser, però persona dretana del tot és que ja no s'hi trobava bé, perquè jo hauria dit que, en aquells moments, la dreta no tenia sentit de l'humor. No haurien entès que nosaltres fóssim tant descentralitzadors. I és que, qualsevol cosa, fos la bandera espanyola, o l'àguila, la

polícia o l'exèrcit, era motiu de gresca i havíem de ser un tipus de gent determinada. Jo diria demòcrata, amb opció d'esquerra segur.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

És que ni ens ho vam plantejar. Jo crec que un dels valors de la revista és que no ens vam qüestionar que fos castellana. Evidentment no tenia cap sentit en un lloc com La Garriga, i a més, entre els punts de normalització democràtica hi havia el reconeixement de la llengua escrita. Ens havien estat prohibint, vetant el català d'una manera pública i molt castigada, aleshores, ens va semblar tan normal que allò no podia ser prohibit, que ho vam fer. El bilingüisme no ens el vam plantejar mai. Això no vol dir que no hi hagués gent que el llegís i fos castellana, però en aquells moments hauríem fet una cosa raríssima si no fos amb català.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

Ens reuníem, i d'una reunió per l'altra dèiem cadascú la feina que hi feia. Havíem d'estar a l'aguait de les notícies del poble, i llavors quan les trobàvem cadascú se'n cuidava una mica de cada cosa i ho posàvem en comú. Era un mètode bastant organitzat dins de l'autogestió, una revista que funcionava pel seu propi pes, i a més ens ho passàvem molt bé. Crec que el més important era que ens ho passàvem molt bé, teníem molt respecte cadascú per les seves feines, tothom sabia el que havia de fer i estàvem molt engrescats.

- **Com es finançava la revista?**

Suposo que amb els subscriptors, no teníem pas més ajudes. També amb la publicitat, i fèiem cap net, com que, evidentment, cap de nosaltres cobrava, el que interessava era que quadressin els números, i si en algun moment hi havíem de posar diners de la nostra part ho fèiem, però no era el normal.

- **Quina visió té de La Veu de La Garriga?**

Respectuosa, en el sentit que sóc una persona demòcrata i accepto les altres revistes. Evidentment no accepto les revistes feixistes. Penso que La Veu va ser un intent de contrarestar la veu del Pou Calent, i també penso que eren un col·lectiu de gent que, actualment no pensen de la mateixa manera de com ho feien en aquella època, però que també es mostraven en aquells moments, d'alguna manera, volent articular la seva veu en el moment del país. A mi em sembla que va ser bona la nostra aparició i la seva, perquè era un moment de normalitzar el país. Nosaltres en teníem la necessitat, perquè havíem tingut la veu vetada desde feia molt temps, altres no, perquè havien tingut altres òrgans d'expressió, però jo penso que van fer una feina, si més no, interessant amb una

revista que no es pot perdre en la memòria històrica, va tenir un moment important a La Garriga i s'ha de mirar, tot i que jo no comparteixi amb plenitud el que es va dir, amb respecte.

- **Quins motius van provocar el final de la revista?**

Jo diria que, per una banda, vam treballar durant un temps amb molta il·lusió, amb molta intensitat, i que hem de ser conscients que tothom tenia molta feina. Ho vam aguantar fins que vam poder. Llavors això també es va implicar amb feines que ens podien anar sortint, a curt o llarg termini, com Ràdio Silenci, o el fet mateix que algunes persones van entrar en alguns partits, en sindicats... Van haver-hi eleccions municipals i, també val a dir, que alguna persona que va entrar a l'Ajuntament l'any 79 no va captar prou bé, no va acceptar les crítiques que es podien fer des d'el Pou Calent. Més aviat he de lamentar que se'ns fes un toc d'alerta des d'alguna persona del partit dels socialistes de Catalunya perquè dèiem coses des d'el Pou Calent, la qual cosa a alguns de nosaltres ens va deixar bocabadats. És a dir, no assumir l'autocrítica la mateixa esquerra en coses que dèiem "això ens sembla que ha d'anar d'una altra manera", o fins i tot en to d'humor, penso que això va ser una gran badada. Va ser un dels elements que, entre el cansament d'haver cobert una etapa de democratització, ens va fer creure bo el fet de frenar, recapacitar sobre el que s'havia de fer, i sobretot veure que la democràcia estava entrant a marxes forçades, però que realment havíem d'encetar altres camps de reflexió, perquè se'ns complicava la cosa i fins i tot ens venien queixes de gent que no ho enteníem. Se'ns obrien fronts de dificultat. Però una altra cosa, i ho dic dolgut, dolgut en el sentit de que em va semblar que no calia, però la història és aquesta i em va semblar un dels elements que ens va fer dir "pleguem i fem una altra cosa", que no vol dir renunciar a treballar per la democràcia. Portàvem molt temps i molts anys de fer altres coses, i vam cobrir fins allí. Al final començaven a faltar articles, i abans de morir d'inanició, preferíem morir d'èxit. Vam començar molt animats, fent articles de política interessants, vam tocar molts punts, però ens va donar l'impressió que havíem acabat una etapa i que n'havíem d'encetar d'altres. Però el fet de tallar no suposava cap renúncia a res.

- **Es va donar el cas de que col·laboradors de la revista entressin a formar part de l'Ajuntament?**

Sí, el 79 van entrar. Jo penso que una de les constatacions en política és que el polític no pot perdre mai el sentit de l'humor, estigui a la dreta o a l'esquerra. És evident que els polítics de la dreta no tenen sentit de l'humor, l'esquerra l'ha perdut bastant... és perdre

la tradició del país, i penso que no l'hem de perdre, aquests sentiments d'admetre els propis errors. Però el que si que és verificable és que, una persona, quan entra en un càrrec polític, perd el sentit de l'humor. I això ens va passar amb alguns. Abans de crear més malentesos vam pensar que ja es normalitzava el país, havíem fet una feina, i tenim altres coses a fer. Això és una evidència que s'ha de dir, vam trobar algun aspecte que no ens va agradar, i com que ja havíem creat una etapa, vam fer altres coses.

Entrevista a: **Ramon Ferrandis**

- **Fotògraf del 9 Nou (edició Vallès)**

- **A quina revista col·laborava?**

Jo col·laborava amb La Veu de La Garriga.

- **Quina era la seva funció dins la revista?**

Era fotògraf, i continuo sent fotògraf. Bàsicament em dedicava a fer les fotografies, en temes de redacció gairebé no hi participava. Si agafem tots els números, d'articles meus firmats potser n'hi ha un parell. En Josep Maria Bartolot i jo ens dedicàvem a fer les fotografies, però jo en aquella època no m'hi dedicava professionalment, però ja tenia l'intenció de fer-ho en el futur i així ha estat.

- **Quins van ser els motius que us van dur a publicar la revista?**

La veritat és que me'n recordo molt poc... imagino que va ser una mica per fer de contrapès al Pou Calent. També devia ser que, tots, i jo especialment, teníem molt d'interès en el món de la premsa, i suposo que per afinitats polítiques i per edat m'hauria estat molt més difícil contactar-hi. La gent que fèiem La Veu érem amics que sortíem com una colla, és a dir, anàvem a sopar els caps de setmana, sortíem de festa, ens trobàvem per prendre el cafè... i vam dir: "per què no fem una revista?", i la cosa va anar així, no crec que hi hagués uns motius de pes. De tota manera, en aquella època tampoc érem molt conscients de l'època que estàvem travessant. Ara, per la perspectiva que et marquen els anys, i quan veus aquests programes o repasses els diaris, li dones molta més importància que la que tenia. En aquell moment, el dia a dia era una altra història. No eres massa conscient que estaves formant part d'un període històric que, a la llarga, ha arribat a ser crucial per l'història d'aquest país. Potser també com una forma de divertir-nos.

- **Quines són les circumstàncies polítiques que van impulsar l'aparició de la revista?**

Doncs el moment polític de la transició.

- **Per què la veu publicar el 1979, i no abans o després?**

No va haver-hi un fet concret que ens fes dir que s'havia de publicar la revista. Suposo que aquest tema devia sortir en algun sopar, en alguna conversa de sobretaula. Els caps

de setmana sempre ens trobàvem per sopar, o a casa d'algú, i d'aquí devia sortir l'idea. No és que penséssim que estàvem en un moment transcendent, i que s'havia de treure una revista per defensar els nostres ideals... no. En el nostre cas no, potser en el Pou Calent si que la cosa anava més per aquí. Potser si no hagués existit el Pou Calent tampoc hauriem sortit nosaltres.

- **En aquella època existia una completa llibertat d'expressió, o hi havia temes dels quals calia evitar parlar-ne?**

Nosaltres la veritat és que mai vam tenir cap problema amb ningú. Tampoc tocàvem temes massa polèmics.

- **A partir de quin grup es va formar la revista?**

Del grup d'amics que et comentava. I en aquell moment ens hauríem pogut dedicar a fer una publicació com ens podríem haver dedicat a jugar a futbol sala. Era una mica el fet de portar la contrària a tota la corrent que hi havia a l'època, és a dir, tothom aquells anys es va llençar a lloar la democràcia, partits d'esquerreres... nosaltres tiràvem molt cap a un altre cantó, per tradició, per família, perquè tampoc coneixíem massa bé què passava... tots proveníem d'unes famílies on havíem tingut conflictes, a partir de la guerra civil i havia hagut problemes greus a les cases, i havíem viscut una determinada visió del que havia estat el conflicte. Aleshores, van passant els anys, et vas informant, i molts dels plantejaments que defensàvem en aquella època veus que ara han canviat, han fet un gir de 180 graus, i reconeixes que, en un moment, vas defensar unes idees que et semblaven les correctes o no, però que senzillament portaves la contrària. Aquell aspecte de dir "si tothom tira cap a l'esquerra, perquè no podem tirar cap a la dreta?" o al revés. Potser tampoc érem massa conscients del que estàvem defensant. Però tot això sempre va partir de la base que era un divertiment. Perquè joestic segur que, diners no en vam guanyar mai, perdre'n segur que sí, perquè la publicitat no devia donar ni per pagar el paper amb el que imprimíem, i tot era molt artesà. Picàvem els textos en un lloc, llavors s'havien de retallar, enganxar, fer les maquetes, portar a una impremta... recordo que n'hi ha algunes que estan grapades, d'altres encolades, algunes fetes a una impremta, d'altres en una altra, perquè en aquella impremta ja devíem una edició i no podíem tornar-hi... diners no en vam guanyar mai. Recordo que els últims anys vam demanar alguna subvenció, i amb el que ens devien donar en vam tenir per fer algun sopar i para de comptar. Ara, bé ens ho passàvem.

- **Hi ha alguna raó que justifiqui els errors o la irregularitat en la numeració i la datació de les revistes?**

Jo diria que, irregularitats en la numeració no n'hi havia, i en la datació potser tampoc, el que passa és que la revista sortia cada dos mesos, però al final sortia quan podia. A la publicitat, si t'hi has fixat, devien sortir 5 enuncians i prou... l'estanc de la plaça i quatre més, no donava ni per pipes.

- **Amb quina ideologia política associaria la revista?**

Amb una ideologia política absolutament dretana. Vaja, segur... ara he estat remenant unes caixes amb papers de casa de la meva mare i m'han sortit revistes per allà, i te les mires i penses "mare de Déu, si ho diguessis ara, t'agafarien i et fotrien de cara a la paret i et fotrien quatre tirs". Absolutament dretà, era ben bé l'altra plata de la balança amb el Pou Calent, una cosa liberal, progressista, democràtica... era el contrari.

- **Quina és la raó de la tria lingüística?**

Potser per aquest mateix motiu, per portar la contrària.

- **Quin era el mètode de funcionament de la revista?**

El més anàrquic possible. Teníem un espai a casa del Marcel Marata per treballar, com unes golfes, i ho vam buidar, vam posar-hi un parell de taules, i allà ens trobàvem. A més, com que érem una colla que ens veïem gairebé diàriament, no calia quedar en un dia fix, ens anàvem trobant i quedant. Miràvem què hi havia, de què parlaríem i ja està. Es picaven els textos a màquina, els portàvem a fotocomposar... bé no recordo ben bé com anava la maquetació. Em sembla que havíem fet nosaltres les maquetes, fèiem els fulls i hi enganxàvem els textos, les fotografies i els titulars. Utilitzàvem un sistema que es deia *letraset*. Teníem uns mitjans molt precaris.

- **Com es finançava la revista?**

La veritat és que no ho se. Suposo que amb la venda, la publicitat i el que cadascú posava de la seva butxaca. El que passa és que mai s'havia dit de posar cadascú una quantitat fixa, sinó que era més informal, ara pagava un, ara l'altre. Em sembla que no vam deixar a deure diners a ningú, però en el seu moment sí que devíem algunes publicacions a imprentes, i ens les arreglàvem com podíem.

- **Quina visió té d'El Pou...Calent?**

Personalment, l'he qualificat com una revista que, déu ni do la qualitat que tenia. I es deien coses gruixudes per l'època, es tirava fort. Per mi, era una molt bona publicació. Era gent més gran, amb més experiència. Nosaltres érem més joves, i jo m'ho vaig agafar com un divertiment, un banc de proves on poder fer fotos, ja que en aquella època tampoc tenia la possibilitat de publicar res enlloc. Era una sortida per mi, feies proves, veies els problemes amb els que et trobaves. A mi em va anar bé, t'acostumes a

tractar amb la gent i veus com es fan les coses perquè et surtin bé, i com t'has de dirigir segons a quins llocs.

- Quins motius van provocar el final de la revista?

La revista es va morir sola. De la mateixa manera que no va haver-hi un motiu concret per començar-la, tampoc va haver-n'hi cap que ens fes dir "S'ha acabat". Un dels que ho feia, en Tomàs Espinassa va muntar un taller de serralleria i li demanava molta feina. També vam tenir problemes al demanar subvencions al Departament de Política Lingüística i ens van exigir un compte corrent i ens havíem de constituir com a alguna cosa. I no ens vam constituir com a res, vam demanar obrir un compte corrent a un banc i em sembla que ens vam anomenar com a col·lectiu La Veu. I al final cadascú es va muntar la seva vida, i vam començar a treballar una mica més en serio. I es va morir, no va haver-hi cap fet que ens fes decidir a matar-la.

- Respecte al que em deia abans sobre portar la contrària, era aquest l'únic motiu per escriure la revista, o realment pensàveu de la manera com queda reflectit en la revista?

Hi havia part de les dues coses. És a dir, el pensament polític de l'època era aquell. Pot haver canviat al llarg dels anys, però llavors era aquell. Pensava que les coses havien d'anar per un altre cantó, que el que es feia no era correcte, i que s'havien de fer les coses d'una altra manera, i no estàvem d'acord amb molts dels plantejaments. Una part era això, l'altra també era el dir "anem a portar la contrària, a fer punyetes". Personalment, portar la contrària i anar a la contra és una cosa que tota la vida m'ha agradat moltíssim. I en aquella època, suposo que com més jove ets, vas descobrir aquestes facetes. Pensàvem realment amb la postura que estàvem defensant. Jo, personalment, hi estava absolutament d'acord. Em va semblar que era el correcte, potser també em faltava molta informació. A mesura que vas veient, i vas rebent informació, veus que amb aquells plantejaments no anàvem bé, allò no era bo, déu vos en guard que les coses haguessin anat al revés. Això era una part i l'altra la contradicció. Amb el temps tots hem anat evolucionant, cap dels d'aquella època tenim res a veure amb els plantejaments que defensàvem. Jo tinc molt bons amics entre la gent que feia el Pou Calent. Però en aquell moment teníem idees dretanes, rallant la ultradreta.

EL POU... CALENT

L'ECO DE LA GARRIGA

ELS PROBLEMES DE L'OLÍMPIC

GARRIGUENCS ALS ANDES

Imatge de la portada d'un número d'El Pou Calent on s'anuncia la visita del president de la Generalitat a La Garriga. El muntatge dels comentaris dels personatges que apareixen a la foto són una mostra del to satíric i humorístic de la revista. En aquesta portada també s'hi pot observar que aquest número parlarà dels problemes de l'Olimpic, causats per la difícil situació econòmica i la mala gestió del club.

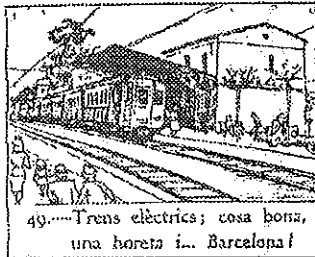
SAFAREIG

ENDEVINALLA

Surt quan vol i arriba quan pot.
Solució: El Pou... Calent.

CENTENARI

En el Centenari del pas del ferrocarril per la Garriga, reproduïm un dibuix extret de l'Alca d'en Josep Puig i d'en J. M. Surra de l'any 1946, mostra del progrés i modernització aconseguït en aquesta línia.

CONTRAFUNTS A L'ESTATUT

Preàmbul:

Per fidelitat a aquests principis i per tor resultat el dret inalienable de Catalunya a l'autogovern, els Parlamentaris catalans proposem, la Constitució Constitucional del Congrés dels Diputats acordada, el poble català reforma, les Corts Generals ratifiquen i a can Tuca s'imprimeix el present Pou... Calent.

L'Estatut s'ha publicat en edició bilingüe de manera que si una cosa no li queda clara en una llengua la pugui buscar a l'altra i acabar de veure-la fosca.

El Pou... Calent va fer una imitació de la rifa de Nadal com l'Estatut, és a dir, bilingüe. El número és el 9999, que si es llegiu del revés diu si fa no la el mateix; com l'Estatut.

8-1. Els ciutadans de Catalunya són titulars dels drets i deures fonamentals establerts a la Constitució.

8-1 bis. Que no els passi res.

Els embuts seran competència exclusiva de la Generalitat, sens perjudici d'allò que disposa l'article 26 de la Constitució; és a dir, que les botifarres ens les seguiran fent des de Madrid, inclosos les que semblen de la Garriga. De xoriços n'hi seguirà havent per tot arreu.

9-18. L'artesania és competència exclusiva de la Generalitat.

9-18 bis. Com a prova claríssima,

el Diari Ocial es farà en caligrafia.

9-17. És competència exclusiva de la Generalitat la pesca en aigües interiors, cria i recollida de mariscs, aquicultura, caça i pesca fluvial i la posture.

Al Congost no hi tindrà pas gaire feina.

La policia autonoma en comptes de boina portarà barretina i en comptes de porra una falç.

31-2. Els membres del Parlament de Catalunya seran inviolables.

No diem per si algú tenia males intencions.

INTERCANVIS AMB LA VEU

Vist i revisat el catàleg i sotmès a revisió, es decideix proposar el canvi de la Clarisa pel nostre vell Porompompeu Fava. Tot pot fer la seva falç.

L'ETA? EL GRAPO?

Resulta que el passat mes de novembre, els cantants de la Coral Arlequina visqueren uns moments de pànic. A l'anar al local on fan l'assaig cada dimarts, es trobaren que alguna mà havia «polit» el local: estava net com una patent. A més a més de poder veure l'exterior a través dels vidres (mala que brua els de la Coral no miraven ni els vidres...) van trobar totes les parcs netes de paperassa (per paperassa s'entén els programes de cançons repartits, els programes de la Coral infantil).

Els de la Coral van quedar esglaiats i les seves veuques es dirigiren tot seguit cap a l'Arle. L'hauran cremat? L'hauran robat? No. Parau, per sort, encara hi era. Va haver-hi alguns sospirs de desconfiança mentre algú exclamava «Haurà estat l'ETA? I un altre «Això és cosa del Grapo...». Però no, més tard es va aclarir tot. No va ser el Grapo, però sí una grapa: la grapa del rector. L'instint de la neteja el va dominar i au, vingal fora tot! La neteja va ser excel·lent, fins i tot va quedar «polit» on sobre on hi havia 500 pessates propietat de la Coral infantil.

Es veu que en això de netejar no hi ha diners que valguin, oi senyor rector?

REFRANY POPULAR

«No hay mal que cien años dure». Però alguns n'han durat quaranta.

A Suècia s'han prohibit les joguines bèl·liques. A veure si algú es decideix a privar les armes de debò i podrem començar a jugar tranquils.

Volem cridar l'atenció sobre el pa que estem menjant ultimament al poble. Les nostres barres tenen una durada de tres hores. És a dir podem esmorzar però no berenar, doncs arribada aquesta hora, semblen taiment xiflet.

Si, per casualitat, un dia hi fa el comentari, diuen: «Si, ja ens ho diu la gent, però no sabem pas el que ens passa».

El que ens passarà els consumidors és que hauran d'anar amb la maceta i l'escarpa per desenganxar-nos les barres.

S'ha comentat amb molta poca solta que a La Veu de La Garriga hi havia alguna falta d'ortografia. Com ens mostra la fotografia això va ser degut que el corrector es va trobar amb algun entrebanc burocràtic, perfectament explicable, en els primers números.

E TENIDU CA VAJAR A GALOPE
TENDIDO PERO TA HE PIYADO
HA TIEMPO MALANDRIN

JEROGLIFIC

Entitat de la Garriga a la qual li falta una miqueta per a ésser expressió total de la nogació.
Solució: CASI-NO.

-5-

Imatge d'una pàgina d'una de les seccions habituals de les revistes d'El Pou Calent, el Safareig. El gènere periodístic dominant en aquesta secció és la notícia. Són notícies breus i de caràcter local, que sempre van acompanyades del to humorístic i satíric que caracteritza les revistes d'El Pou. Apart de notícies, també hi apareixen les veus que corren pel poble, ja que, com ja s'ha comentat anteriorment, al pou calent s'hi parlava de tot el que passava al poble, era un punt de trobada. En aquesta pàgina s'hi poden observar dues notícies en que es fa referència a La Veu de La Garriga, on els redactors de La Veu els critiquen irònicament la pobra correcció ortogràfica que apareix en els seus números.

A GALOPE TENDIDO

El comunismo no es solamente un credo; es un plan de campaña.

El comunista no es únicamente un individuo que abriga ciertas opiniones; es el partidario ferviente de métodos de acción bien meditados. Ha estudiado la anatomía del descontento y la revolución en todas sus fases y en todos sus aspectos, y tiene preparado un verdadero manual para derrocar todas las instituciones existentes.

El modo de aplicación constituye una parte tan importante de la fe comunista como la propia doctrina.

En un principio, el comunismo invoca los preceptos, ya consagrados por el tiempo, de la democracia y el liberalismo, para proteger el órgano recién formado. Se proclaman y afirman la libertad de palabra, el derecho de reunión, el derecho constitucional y todas las formas de una lícita agitación política. Se busca la alianza con cualquier movimiento popular de tendencias izquierdistas.

Lo primero es implantar un régimen moderadamente liberal o socialista durante el período de convulsión. Pero poco después de implantarlo hay que derrocarlo. Hay que explotar las calamidades y penurias derivadas de la confusión.

Se deberán provocar choques, acompañados, si es posible, de degamamiento de sangre, entre los agentes del nuevo gobierno y los trabajadores. Se fabricarán mártires. Se aprovechará cualquier actitud de mansedumbre de los gobernantes.

Tras la máscara de una propaganda pacífica, se ocultarán odios jamás vistos antes entre los hombres. Ni será necesario ni se podrán cumplir las promesas hechas a los que no son comunistas. Todo acto de buena voluntad, de tolerancia, de conciliación por parte de los gobiernos o de los estadistas se empleará para labrar su propia ruina.

Entonces, en el momento oportuno y cuando la situación haya madurado, se deberá recurrir a todas las formas de violencia, desde la rebelión de masas hasta el asesinato, sin restricciones y sin remordimientos. Se deberá tomar por asalto la fortaleza enarbolando las banderas de la libertad y de la democracia; y, una vez que el aparato del poder se halle en manos de la hermandad, se procederá a aplastar con la muerte toda oposición y aun toda resistencia y disidencia.

La democracia no es más que un instrumento que se utiliza para luego destruirlo; la libertad no pasa de ser una locura sentimental, indigna de quien se guía por la lógica. Se impondrá a la humanidad, según dogmas aprendidos a coro, sin misericordia y para siempre, el DOMINIO ABSOLUTO ejercido por una clase sacerdotal que se ha designado a sí misma como tal.

Todo eso, expuesto en áridos libros de texto y escrito también con sangre en la historia de varias naciones poderosas, constituye la doctrina y el propósito del comunista.

¡Hombre prevenido vale por dos!

Article que forma part de la secció "A galope tendido" d'un número de La Veu de La Garriga. Com es pot observar, es tracta d'un article que parla de política, i, aquest concretament, critica el model comunista. Aquesta secció la podriem classificar dins el gènere periodístic del reportatge. En aquest cas és un reportatge de contingut polític, tot i que s'hi pot distingir clarament la tendència ideològica que caracteritzava la revista, ja que en aquest article es critica durament i sense contemplacions el comunisme, una ideologia d'esquerrres, oposada al conservadorisme de La Veu.

EL POU...

Bullent

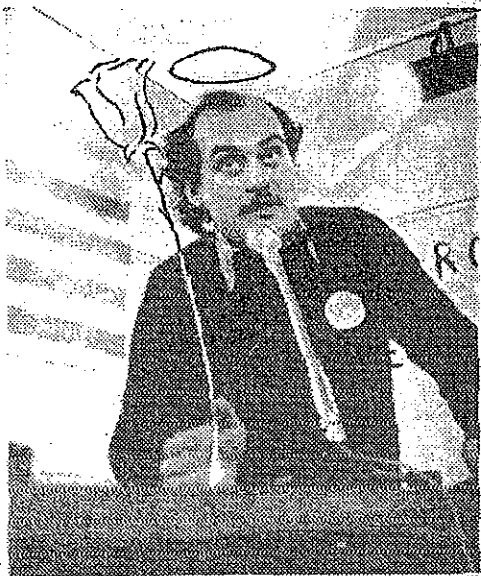
Informació clarineta

la garriga

Imatge de la portada d'un número d'El Pou Calent on apareixen els tres candidats que es van presentar a les eleccions municipals. Aquesta portada és una mostra de que la política municipal ocupava un paper destacat en els números d'El Pou. S'hi pot observar els diferents jocs de paraules que hi ha, com per exemple el títol, on hi diu "El Pou Bullent", que el fa més suggerent; i on hi diu "Informació clarineta", sempre jugant amb conceptes relacionats amb el món d'el Pou Calent, interpretant la informació com si fos la roba que es netejava al pou.

EL SEMAFOR

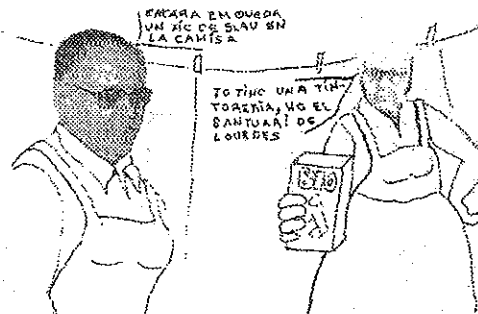
Una bona part dels seus votants potencials es trobava entre els sectors immigrants, i a ells es van adreçar per mitjà de colloquis a un bar de Can Noguera i a un dels Pisos del Secretari.

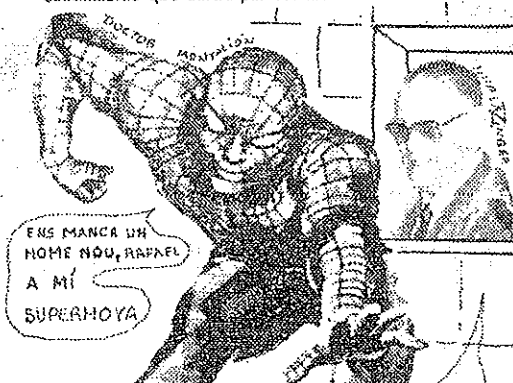
La traca final va ser l'1 d'abril amb la presentació de la candidatura Unió d'Independents de la Garriga. Es va definir com a formada per gent independent i apolítica, que tenia com a única finalitat la de servir els interessos del poble per damunt de totes les ideologies.

Al llarg de l'acte es va anar descobrint que això de la independència i de l'apoliticisme no quedava gaire clar.

-6-

Durant la tasca de formació de la candidatura es va haver de buscar cares noves per a despistar el tuf de continuisme que sortia per tot arreu.

JA EN TENIM'S DOCTOR INGENIERIA

En aquesta imatge podem observar una pàgina de la secció el Semafor d'un número d'El Pou Calent, que consta d'un seguit de fotos i il·lustracions amb comentaris introduïts pels redactors d'El Pou i que tracten sobre política, de les eleccions municipals i dels mítings de cada partit. Les fotos estan manipulades per donar la imatge còmica que buscaven els redactors. Podem veure que, tot i tractar un tema important a nivell de política municipal, la gent d'El Pou no fugia mai de fer broma i tractar els fets d'una manera humorística.

L'ÉSSER I EL FER

No voldia pas que aquest títol portés al lector a endevinar-hi intents de plagiat de pensament shakesperians, no és pas aquesta la intenció.

Ha sortit així recordant una anècdota que no fa gaires anys va produir-se a La Garriga entre un senyor rector i un jardiner parent del campaner.

La cosa va anar així:

Campaner: — Mossèn aquest és el meu parent.

Mossèn: — Ah! vós sou el que feu de jardiner.

Jardiner: — No, no, sóc jardiner.

Mossèn: — Bé, feu de jardiner.

Jardiner: — No, no, sóc jardiner.

Mossèn: — Però, feu de jardiner.

La cosa hauria pogut allargar-se si no s'hagués esdevingut la inspirada contesta del jardiner: — Mossèn, vós sou el que feu de capellà a La Garriga?

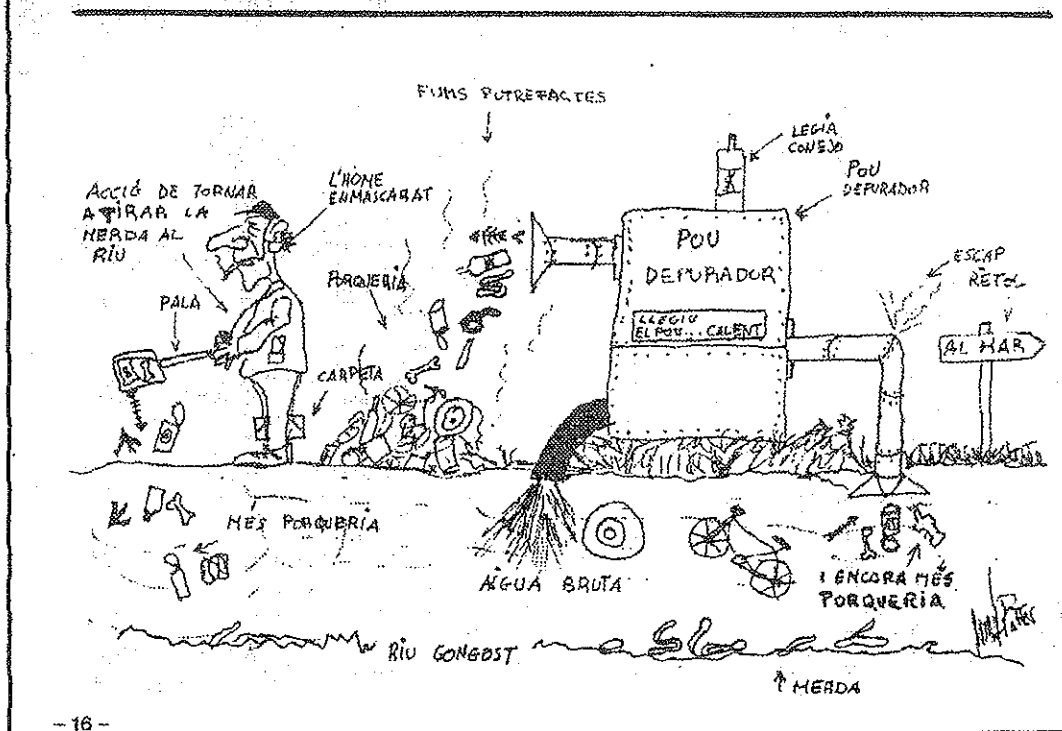
El Mossèn no contestà i va donar una volta a la conversa cercant altres temes menys compromesos.

El record d'aquesta anècdota me l'ha portat un cas anàleg. Una conversa que vulg sentir, no fa pas gaires dies, entre dues professors d'E.G.B., d'un col·legi de La Garriga, a propòsit de l'ensenyament del català a les escoles. «La professora Tal —dula una— como «es» catalana podrà «dar» catalan en otras clases». En aquest cas el «ser», implicava necessàriament el saber «fer». És clar això no era prou important per a la «senyoreta» en qüestió. Pot

ser fóra bo explicar-li que es pot ésser i no saber fer, i es pot saber fer i no ésser. No vull estirar més el que podrien semblar elucubracions filosòfiques per les quals, ben segur, no estic prou preparat. El que no puc dir sense cap mena de recança i amb tota fermesa és que denúncio el procediment per la seva naturalesa alienant i despreciativa. Puc dir, que l'ensenyament del català a les escoles és molt més seriós que tot això. Puc dir que després de quaranta anys d'opressió de la llengua i d'altres coses, durant els que expressar-se i escriure en català era gairebé posar-se al marge de la llei, no es pot pretendre que els professors d'escola estiguin preparats per ensenyar-lo, quan, per les raons que hem donat, prou feliçment tenen per llegir-lo i, sobretot, per escriure'l. Puc dir, que els que estan preparats i poden fer-ho no troben cap lloc de treball, perquè les manipulacions d'algunes escoles per estalviar-se les despeses que comporta el tenir un professor de català els porta a sentenciar amb gran tranquil·litat de consciència: «La senyoreta Tal como es catalana ya lo hará».

I pur dir també que cal un plantejament seriós del problema i que cal cercar les solucions més adients, encara que només sigui per que no es surti amb la seva aquell polític de trista memòria que volia fer... una Catalunya sin catalanes.

TONI

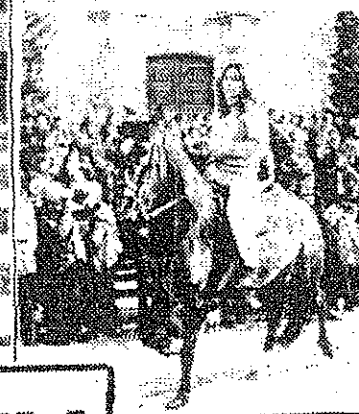
A la part inferior d'aquesta pàgina extreta d'un número d'El Pou Calent podem observar una il·lustració de caràcter humorístic que tracta el problema de l'estat del riu Congost. És un exemple de l'abundant presència d'auques i dibuixos humorístics en tots els números d'El Pou, que parlen de temes d'actualitat però sempre amb el seu to habitual.

flash LOCAL

"ELS TRES TOMBS"

También en el mes de enero, pero es día 20 se llevó a cabo en la plaza de La Iglesia la bendición de las bestias locales de la población. Habían desde caballos y perros hasta gallinas, canarios y albón que otro "hamster".

Después de la bendición y concluidas las tres vueltas a la plaza, como manda la tradición, se formó una caravana por las calles del pueblo que estaba encabezada por los "Artistas" y con un itinerario discurriendo por las calles Centro, Baños,iendo a parar al Paseo hasta la Plaza del Silencio, donde hizo parada y fonda en el Kaplai, siendo ofrecidos a los componentes de la comitiva vino dulce y pastas. A continuación fue a la plaza de las Oliveras por la calle de la Salud para acabar en la calle Cardedeu.

MIS AMIGOS DE LA GARRIGA

El otro día, en camino al el espía, que no este Ayuntamiento, me acordé hoy de dictadura que se anterior. Dico, que las concejales que desean formular ruegos y peticiones en un pliego, los tendrán que presentar tres días antes de la plenaria, y si procede, estarán en orden del día. ¡Faltaría más! ¡Falta y bien atado.

Un amigo, el del Paseo, está ocupado, ¿por qué? Dice que está dando un "bunker" donde antes se contraba la "grua". Explica, que entiendo (yo tampoco) por qué se da construir el "bunker" no arruina un poco la calzada o la acera. ¿A por lo construyen para que no roten los cuartos.

Muy preocupado está ultimando mi amigo el jueguista. Con lo que gusta salir de noche y la semana de van y le atracan en plena calle delante de San Ivo cada semana. que ya oiga; será un auto castigo a favor de la democracia (?)

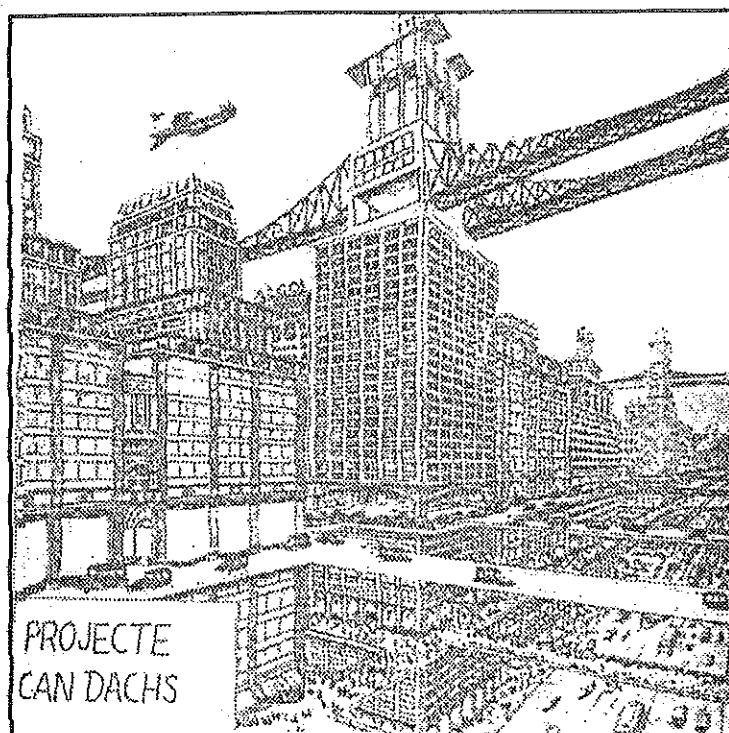
El mejor amigo, el perro, me cuenta que día estará terminada la zona perrera. Me dice que padece dolores musculares y que le están muy bien unos días de descanso. Y he dicho, que prueba con alguna dieta, aunque él no se quiere a caso. Me contesta que así que hay sac de confianza.

Cheia

INFORMACIÓ LOCAL
LA VEU
DE LA GARRIGA

**ALGO MAS QUE UN
INFORMATIVO LOCAL**

En aquesta imatge hi apareix una pàgina de la secció més habitual en els números de La Veu de La Garriga: el "Flash local". Com es pot observar, és una secció on el gènere periodístic dominant és la notícia. Com ja s'ha dit en el buidatge formal, es tracta de notícies molt breus, i gairebé sempre notícies d'àmbit local, sobre fets d'actualitat a La Garriga. També s'hi pot apreciar el bon suport fotogràfic que acompanyava aquesta secció, amb diverses fotos que acompanyen el text que forma la notícia.

Il·lustració humorística que apareix en un número d'El Pou Calent. S'hi exposa, en to de broma, un projecte molt surrealista de Can Dachs, si tenim en compte la realitat actual, ja que hi ha una plaça amb un aparcament.

Imatge d'un número d'El Pou Calent on hi apareix un redactor de La Veu de La Garriga lliurant un exemplar de La Veu i donant la mà a un home amb un segell amb la cara de Franco. Aquest és un exemple de la relació que existia entre les dues revistes, on, normalment, El Pou sempre criticava La Veu, i l'acusava de conservadora i de defensar postures franquistes. Aquesta foto n'és un exemple molt clar. Es tracta d'una foto manipulada que va aparèixer a un número de La Veu, i on, a la versió original, s'hi pot veure un redactor de La Veu donant un exemplar de la revista a en Jordi Pujol. La gent d'El Pou l'ha manipulat perquè hi surti la cara del dictador Franco.

Aquesta és una de les pàgines de la secció "Moustache" de les revistes de La Veu de La Garriga. Com es pot observar, hi apareixien fotos sobre la discoteca, i s'informava als lectors de les actuacions i festes especials que s'hi celebraven. És un exemple de la publicitat que apareixia a les revistes, ja que els diners procedents de la publicitat són els que permetien la impressió dels números de la revista. En aquest apartat s'informava dels famosos que visitaven la discoteca, com el cantant Sergio Makaroff o algun conegut actor.